

SAMTALA OM SRHR PÅ SFI

BILAGA

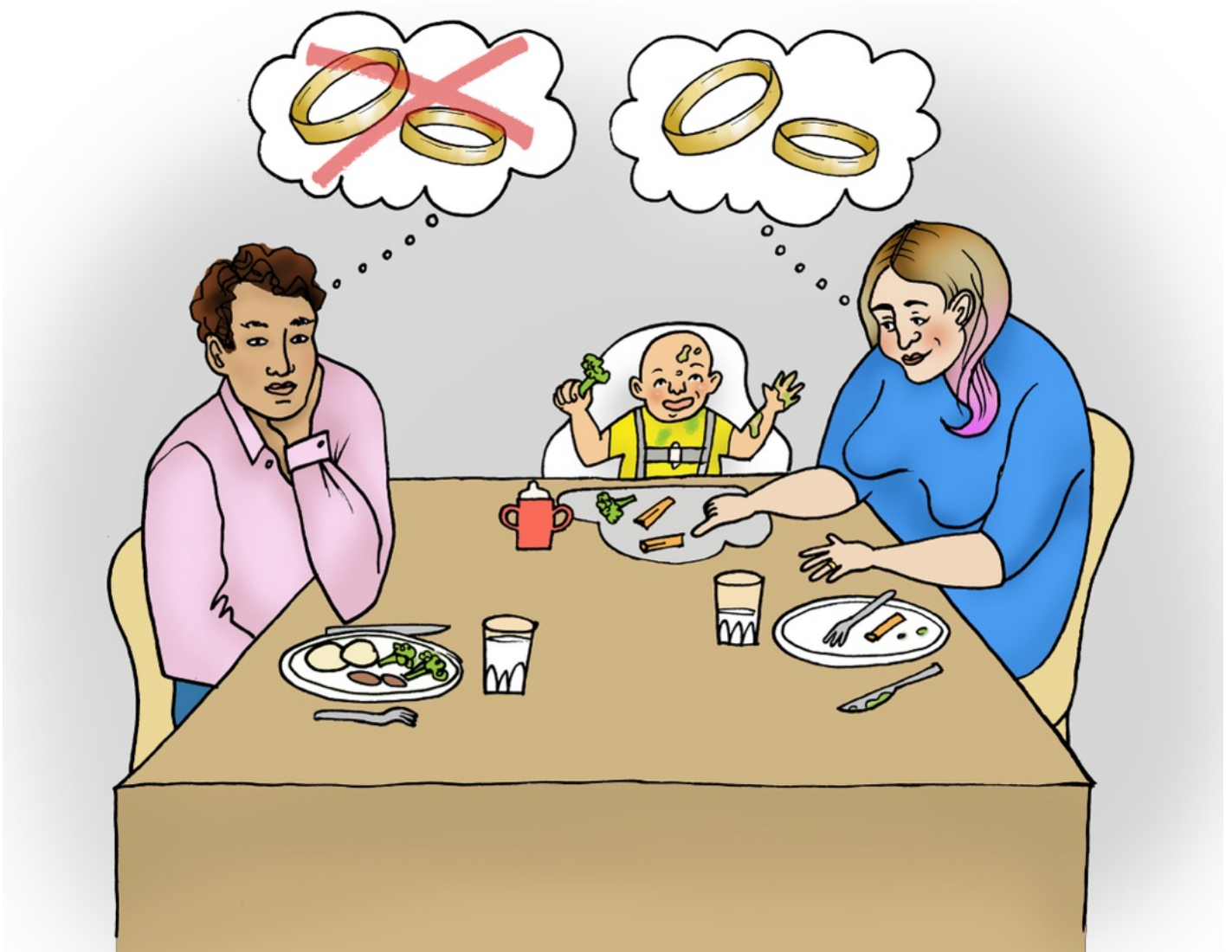

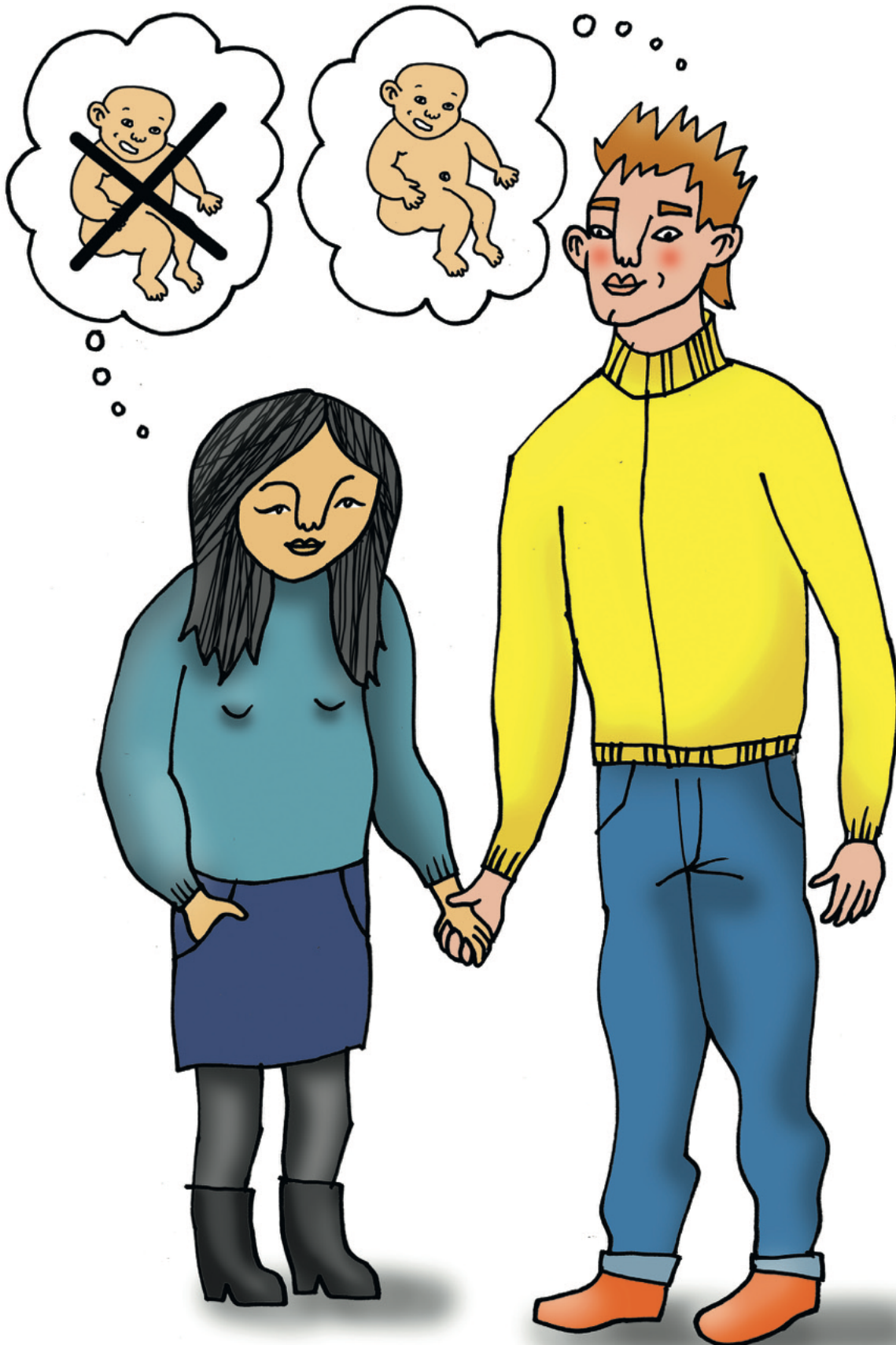
Nikki är kär i och ihop med Elsa och Matti. Nikki vill gifta sig med båda två.
Får Nikki gifta sig med både Elsa och Matti?

Panos och hans pojkvän är 18 år. De vill gifta sig.
Deras föräldrar tycker att de ska vänta tills de är äldre.
Får Panos och hans pojkvän gifta sig?

Aboud och Marianne är gifta. De bor ihop och har ett litet barn.
Aboud vill skilja sig. Marianne säger nej.
Kan Marianne stoppa skilsmässan?

Alina är gravid. Hon har haft sex med André. André vill ha barn.
Alina vill inte ha barn. Hon vill göra abort.
Får Alina bestämma själv att hon ska göra abort?

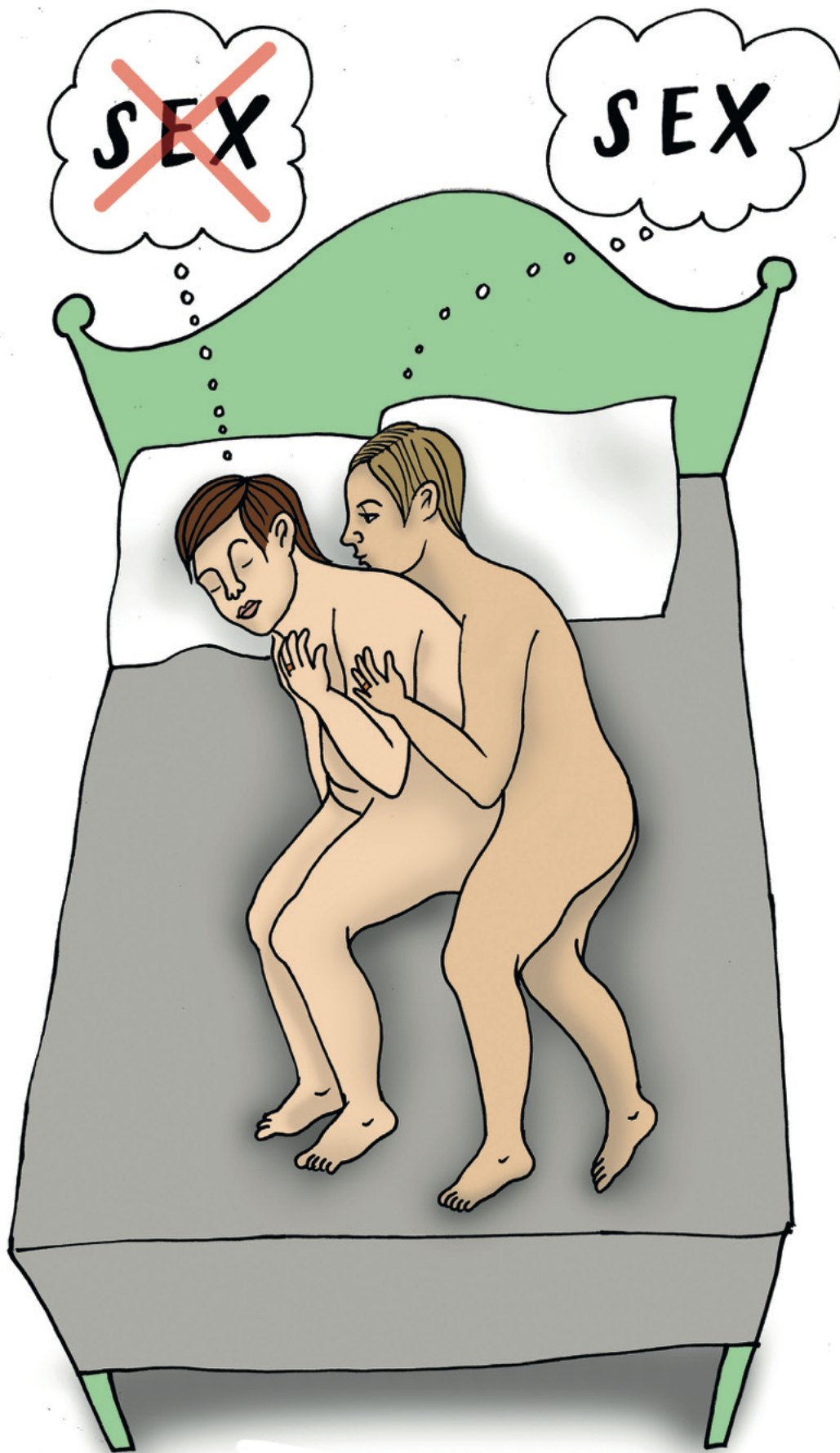
Ebba är 33 år och Karin är 27 år. De bor ihop och vill ha barn tillsammans.
Kan de få hjälp på sjukhuset att bli gravida?

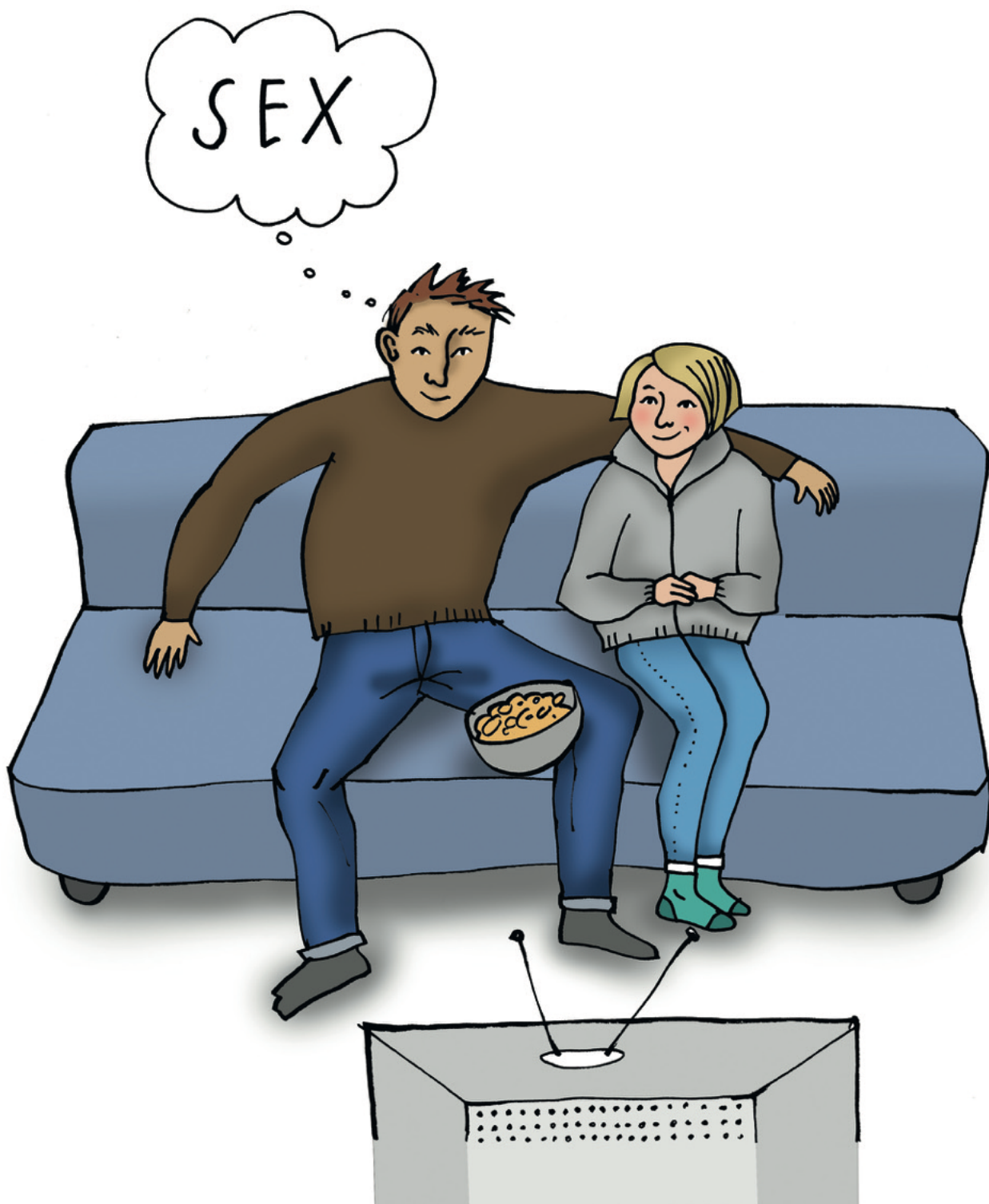
Peter har hiv. Han tar mediciner och mår bra.
När han har sex använder han alltid kondom.
Nu har Peter träffat en ny kvinna.
Måste Peter berätta för henne att han har hiv innan de har sex?

Robert betalar pengar för att ha sex med andra.
Får Robert köpa sex?

Kim och Heike är gifta. Kim vill ha sex med Heike, men det vill inte Heike.
Får Kim ha sex med Heike?

Martin är 20 år. Han känner en 14-åring som han vill ha sex med.
Får Martin ha sex med någon som är 14 år?

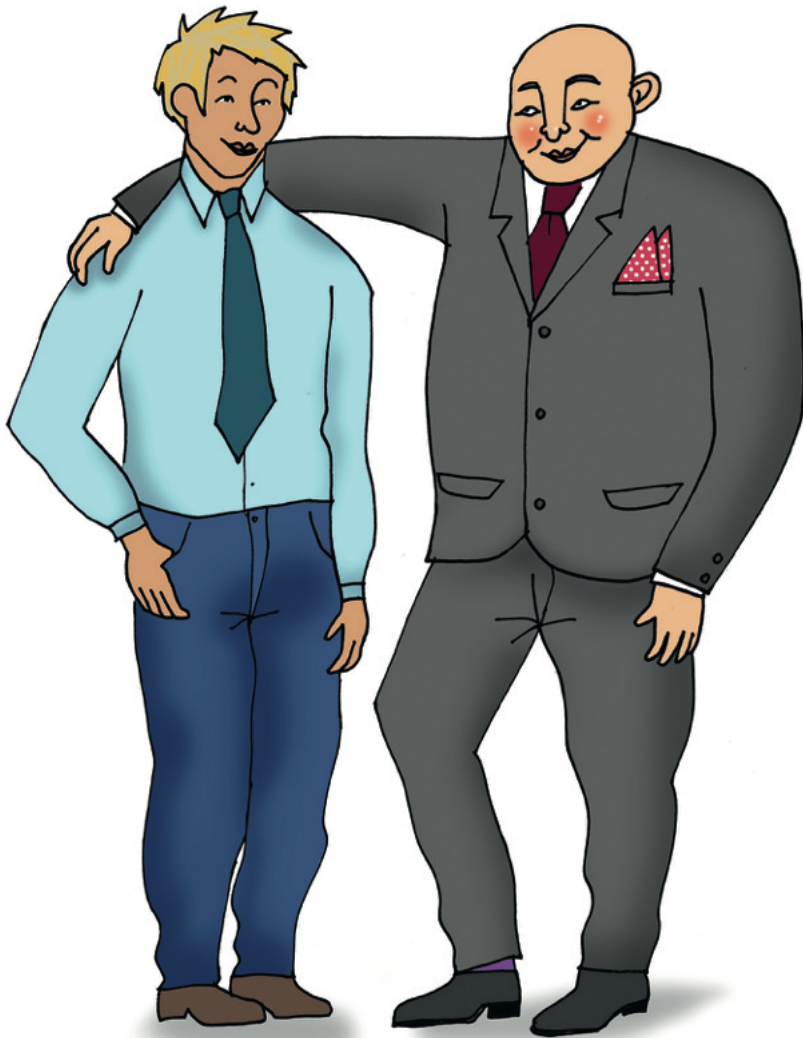
Minea och hennes pojkvän Johan är 15 år. De vill ha sex.
Får Minea och Johan ha sex med varandra?

Daniel har en liten pojke.
Daniel och hans partner funderar på att ta bort pojkens förhud.
Får Daniel och hans partner bestämma att pojken ska omskäras?

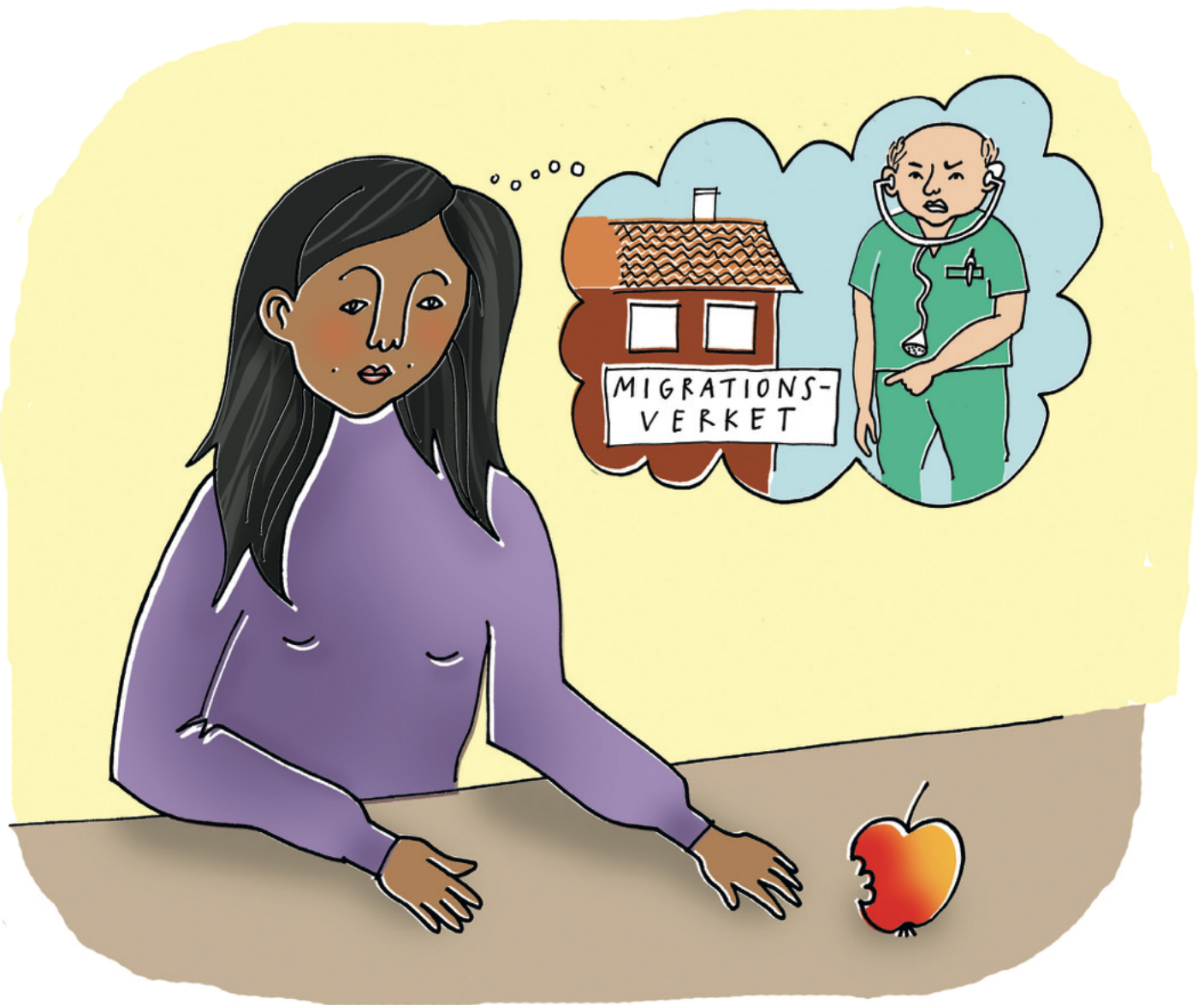
Janetta och Jimmy har en liten flicka. De funderar på att ta bort en del av flickans klitoris. Får Janetta och Jimmy bestämma att flickan ska könsstympas?

Gudrun sökte ett jobb som chef på ett företag.
Hon vet att hon är bra som chef, men hon fick inte jobbet.
Företaget tänkte att en kvinna inte kan vara en bra chef,
så de anställde en man istället.
Får de göra så?

Akila och Ruth är kära i varandra och lever tillsammans.
De flydde till Sverige för att det är farligt att vara lesbisk i deras hemland.
Ruth blev slagen och hotad.
Har de rätt att få asyl så att de kan stanna i Sverige?

Melanie har hiv. Hon har precis flyttat till Sverige.
Hon är rädd för att gå till doktorn. Hon tror att hon inte får stanna i Sverige om de får veta att hon har hiv.
Kan Migrationsverket säga att hon inte får stanna bara för att hon har hiv?

Lärarna på en gymnasieskola vill inte ha lektioner om kroppen och sex.
Så eleverna får ingen information om kroppen och sex.
Får lärarna göra så?

Brev om rättigheter

Om kvinnors sexuella utrymme:

Hej!

Jag heter Merza. Jag jobbar med Linnéa. Förra året var Linnéa tillsammans med tre personer. Några veckor efter att hon blivit ihop med en person gjorde hon slut. Sedan träffade hon en ny partner.

De andra på jobbet är inte snälla mot Linnéa. De pratar om henne. När vi äter lunch på jobbet sitter hon ofta ensam. Jag tror att Linnéa blir ledsen.

Jag tycker att det är fel. Vad ska jag göra?

Hälsningar Merza

Hjälp Merza! Vad tycker du att han ska göra?

Om hiv och diskriminering:

Hej!

Jag heter Dan och jag har hiv. Jag tar mediciner och mår bra. Min familj och mina vänner vet att jag har hiv. Det känns bra att de vet.

Jag hade en flickvän förut. Jag berättade för henne att jag har hiv. När vi hade samlag använde vi alltid kondom.

Nu har vi gjort slut. Jag är rädd att hon ska berätta för alla att jag har hiv. Jag bor i en liten stad och jag vill inte att alla ska veta. Jag är rädd att jag inte kommer att få jobb då.

Vad ska jag göra?

Hälsningar Dan

Hjälp Dan! Vad tycker du att han ska göra?

Om självbestämmande och familj:

Hej!

Jag heter Elias. Min syster har en dotter som heter Miriam. Hon är 17 år.

Miriam har en flickvän och är jättekär. Hennes familj vill inte att Miriam ska träffa sin flickvän.

Miriam vill inte göra slut med sin flickvän. Flickvännen gör henne glad. Men Miriam vill inte att hennes familj ska bli ledsen eller arg.

Jag vill hjälpa Miriam. Vad ska jag göra?

Hälsningar Elias

Hjälp Elias! Vad tycker du att han ska göra?

Om rätten till information:

Hej!

Jag heter Sanna. Jag har en son som är 13 år.

Han har mycket frågor om kroppen och sex. Jag tycker att det är bra, men jag vet inte vad jag ska säga. Det är svårt för mig.

Vad ska jag göra?

Hälsningar Sanna

Hjälp Sanna! Vad tycker du att hon ska göra?

Om säkrare sex:

Hej!

Jag heter Mikhael och jag har en pojkvän. Vi använder alltid kondom. Men nu tycker han att vi ska ha sex utan kondom. Han säger att vi inte behöver kondom eftersom vi är ihop och älskar varandra.

Jag vill fortsätta använda kondom. Vad ska jag göra? Vad kan jag säga så att han förstår?

Hälsningar Mikhael

Hjälp Mikhael! Vad tycker du att han ska göra?

Om preventivmedel:

Hej!

Jag heter Blenda och är 16 år. Jag har en pojkvän och jag äter p-piller eftersom vi inte vill ha barn. Förra veckan såg min pappa mina p-piller. Han blev arg och sa att jag är för ung för att äta p-piller.

Jag vill fortsätta äta p-piller, men jag vill inte att pappa ska bli arg. Vad ska jag göra?

Hälsningar Blenda

Hjälp Blenda! Vad tycker du att hon ska göra?

Om ömsesidighet:

Hej!

Jag heter Khalid. Jag älskar min sambo. Men jag har inte så mycket lust längre. Jag mår bra när jag inte har sex.

Mitt problem är att min sambo tycker att det är jobbigt. Hon blir ledsen när jag inte vill ha sex med henne. Jag vill inte att hon ska vara ledsen.

Vad ska jag göra?

Hälsningar Khalid

Hjälp Khalid! Vad tycker du att han ska göra?

Om svartsjuka och kontroll:

Hej!

Jag heter Nora och är gift med David. I början hade vi det bra tillsammans men nu har vi problem. David blir irriterad om jag pratar med andra män. Han tror att jag flirtar med alla.

Jag är kär i David och vill fortsätta vara tillsammans med honom. Men jag vill kunna prata med vem jag vill. Ibland är jag rädd för vad han ska göra om jag fortsätter att prata med andra män.

Vad ska jag göra?

Hälsningar Nora

Hjälp Nora! Vad tycker du att hon ska göra?

Om barns rätt till privatliv:

Hej!

Jag heter Ahmad och jag har en syster som heter Esma. Våra föräldrar vill att jag håller koll på Esma i skolan. De vill att jag berättar för dem vilka hon pratar med och vad hon gör.

När Esma kommer hem måste hon ge våra föräldrar sin mobil, så att de kan titta vilka hon har haft kontakt med.

I början var det ingenting jag tänkte på. Men nu ser jag att Esma inte mår bra. Jag tyckte inte längre att det känns bra att håll koll på henne. Jag älskar min syster och jag vill att hon ska må bra. Jag vill visa respekt för mina föräldrar och göra som de säger, men det känns orättvist mot Esma.

Vad ska jag göra?

Hälsningar Ahmad

Hjälp Ahmad! Vad kan han göra?

Utdrag ur: FN:s Kvinnokonvention

Bestämmelse 1: Detta är diskriminering

När kvinnor har sämre möjligheter eller blir sämre behandlade än män är det diskriminering av kvinnor.

När kvinnor inte har samma mänskliga rättigheter som män, är det diskriminering av kvinnor.

Diskriminering av kvinnor är också när kvinnor inte har samma friheter som män när det gäller politik, ekonomi, kultur och att vara aktiva i samhället.

Bestämmelse 2: Länderna säger nej till diskriminering

Länderna säger bestämt nej till all diskriminering av kvinnor. Länderna ska arbeta politiskt på bästa och snabbaste sätt för att få slut på diskrimineringen.

Länderna ska skriva lagar som förbjuder diskriminering av kvinnor och se till att alla följer lagarna.

Länderna ska se till att de som bryter mot lagar om diskriminering kan bli straffade.

Länderna ska se till att domstolar och andra myndigheter skyddar kvinnors rättigheter lika bra som männens rättigheter.

Länderna ska inte göra sådant som diskriminerar kvinnor och även se till att inga myndigheter diskriminerar. En myndighet är en offentlig organisation som styrs av staten eller en kommun.

Länderna ska se till att personer, företag eller föreningar inte diskriminerar kvinnor.

Länderna ska skriva nya lagar för att få bort allt i samhället som diskriminerar kvinnor.

Länderna ska ta bort alla lagar som kan diskriminera kvinnor.

Läs hela FN:s Kvinnokonventionen på lättläst svenska på Sveriges Kvinnollobys hemsida.

<http://sverigeskvinnolobby.se/blog/kvinnokonventionen-pa-lattlast-svenska>

BRÖSTKONTROLLER
Bröstcancer är den vanligaste cancerformen i Sverige och därför kallas alla kvinnor mellan 40-74 år på regelbundna kontroller för att undersöka bröstet och kunna upptäcka sjukdomen i tid. Undersökningen, som kallas mammografi, är gratis och kan göras på en vårdcentral eller mammografiavdelning.

OM DU ÄR GRAVID
Om du blivit gravid och vill föda barnet bör du ta kontakt med en barnmorskeavdelning, som erbjuder regelbundna provtagningar och kontroller för att du ska kunna förbereda dig på förlossningen. När det är dags att föda ska du ringa en förlossningsklinik på ett sjukhus. Personalen berättar när det är dags att åka dit.

NÄR DU SKA FÖDA BARN
Vanliga tecken på att förlossningen börjat är regelbundna värkar eller att fostervattnet gått. När det är dags att föda ska du ringa en förlossningsklinik på ett sjukhus. Personalen berättar när det är dags att åka dit.

OM DU HAR BESVÄR EFTER EN FÖRLOSSNING
Har du besvär efter förlossningen, aningen fysiska eller psykiska, är det viktigt att du söker vård. Kontakta barnmorskemottagningen eller sex- och samlevnadsavdelningen.

OM DU INTE VILL FORTSÄTTA VARA GRAVID
Om du är gravid, men inte vill föda barnet har du rätt till abort. Du som funderar på abort rekommenderas att ta kontakt med en ungdomsmottagning, barnmorskemottagning, kvinneklinik eller abortklinik så snart som möjligt. I Sverige har alla kvinnor rätt till en abort fram till vecka 18, sedan behövs särskilda skäl. Det är alltid möjligt att göra en abort om du är gravid och bestämmer om en abort.

OM DU HAR PROBLEM VID MENS
Har du mycket ont vid mens, stora blödningar, eller känner du dig ledsen kring mensens kan du gå till elevhälsan eller ungdomsmottagningen. Du kan även få hjälp på vårdcentral, sex- och samlevnads-mottagning, barnmorskemottagning eller gynekologmottagning.

OM DU FÖRSÖKER FÅ BARN
Om det är svårt att bli gravid kan du söka hjälp från vården för att utreda problemen. I Sverige har par med två kvinnor, olikkönade par, ensamstående och personer som ännu inte har blivit föräldrar rätt till juridiskt kött rätt till behandling. Kontakta en gynekologisk mottagning, en kvinneklinik eller en fertilitetsklinik på ett sjukhus för att få utredning eller behandling.

OM DU VILL UNDVIKA ATT BLI GRAVID
För att själv kunna välja om och när du vill ha barn kan du använda preventivmedel. Du har rätt till gratis preventivmedelsrådgivning. Den kan ges på exempelvis ungdomsmottagningen, sex- och samlevnads-mottagning, barnmorskemottagning eller gynekologmottagningen.

OM DU HAR KLADÄSVEDA UNDERLIVET
Om det kluvs eller svårer i underlivet är det bra att bli undersökt, och ta reda på vad det beror på. Du kan gå till elevhälsan, ungdomsmottagningen, vårdcentral, barnmorskemottagning, sex- och samlevnads-mottagning eller en gynekologisk mottagning för att få hjälp.

OM DU HAR ONT VID SEX
Sex ska inte göra ont, ändå är det många som känner smärta. Smärtan kan ha både medicinska och andra orsaker. Kontakta elevhälsan, ungdomsmottagningen eller vårdcentralen för vård. Du kan även gå till en sex- och samlevnads-mottagning, barnmorskemottagning eller gynekologmottagning.

TESTNING
Om du har sex med andra personer kan du få en könssjukdom. Många könssjukdomar känns eller syns inte på kroppen. För att få veta om du har en könssjukdom behöver du testa dig. Det kan du göra på en ungdomsmottagning, vårdcentral, sex- och samlevnads-mottagning, barnmorskemottagning, eller gynekologmottagning. Om du har en könssjukdom får du gratis medicin och behandling.

OM DU FÖRSÖKER FÅ BARN
Om det är svårt att bli gravid kan du och din partner söka hjälp från vården för att få veta vad det kan bero på. I Sverige har olikkönade par rätt till hjälp av vården i sådana situationer. Kontakta en gynekologisk mottagning, en kvinneklinik eller fertilitetsklinik på ett sjukhus för att få hjälp.

OM DU VILL UNDVIKA ATT BLI GRAVID
För att själv kunna välja om och när du vill ha barn kan du använda preventivmedel. Det finns flera olika preventivmedel och du har rätt till gratis preventivmedelsrådgivning. Kondom är det enda preventivmedel som både skyddar mot oönskade graviditeter och könssjukdomar. Kondomer finns att köpa på apotek, matbutiker, keskor, besöks-butiker och internet. Du kan också få gratis kondomer på ungdomsmottagningen eller sex- och samlevnads-mottagningen.

OM DU HAR SVÄRT ATT FÅ STÄND
Nåstan alla har svårt att få ständ någon gång. Det beror oftast på att man är nervös eller stressad. Du kan få hjälp oavsett vad det beror på. Kontakta elevhälsan, ungdomsmottagningen, vårdcentralen eller en vårdcentral för rådgivning och stöd.

OM DU HAR PROBLEM MED TIDIG UTSLÖSNING
Är du orolig över att din utlösning kommer för snabbt? Att prata med någon kan göra att den tidiga utlösningen försvinner eller att du inte längre känner att den är ett stort problem. Kontakta elevhälsan, ungdomsmottagningen eller en sex- och samlevnads-mottagning om du vill ha hjälp med det.

PROSTATAUNDERSÖKNING
Prostatacancer är en vanlig typ av cancer, och risken för att få det ökar när man blir äldre. Prostata sitter runt urinblåset och en tumor kan göra att du kissar oftare eller har en svag ström. Om du har en vårdcentral eller en kvinneklinik eller barnmorskemottagning och vill undersökas.

CELLPROVTAAGNING
För att tidigt upptäcka cancer i livmoderhalsen kallas alla kvinnor i Sverige mellan 23 och 64 år regelbundet till provtagning. Provtagningen görs oftast på en barnmorskemottagning och är gratis.

OM DU HAR EREKRENIHET AV KÖNSTYMPNING
Har du varit med om att någon klippat eller skurit i ditt könsorgan? Beror det på att du har könsstympningen ge olika problem. I vården kan du få hjälp med både fysiska och psykiska besvär. Du kan gå till elevhälsan, ungdomsmottagningen, sex- och samlevnads-mottagning eller gynekologisk mottagning för att få hjälp. På Södersjukhuset i Stockholm finns AMEL-mottagningen som är specialiserade på att hjälpa oskurna flickor och kvinnor. Dit är alla vårdcentraler, barnmorskemottagningar och är gratis.

Primärvården är ditt du först vänder dig om du blivit sjuk. Primärvården består av vårdcentraler, där det finns personal som tar hand om hälsoproblem som inte är akuta. Om du är akut sjuk bör du istället söka dig till en akutmottagning på ett sjukhus.

Vårdcentral är en mottagning som du kontaktar för allt som handlar om hälsa och sjukdomar. På en vårdcentral kan du bli undersökt och få behandling. Om du behöver annan vård kommer läkaren att hjälpa dig vidare. Vårdcentralerna är för alla oavsett ålder och du kan själv välja vilken du vill gå till.

Ungdomsmottagning är en mottagning för unga, dit du kan gå från att du är 12 eller 13 år tills du är mellan 20 och 25 år. Hit kan du gå om du exempelvis har frågor om kroppen eller vill testa dig för könssjukdomar.

Elevhälsan. Från det att du börjar skolan till att du slutar gymnasiet, kan du gå till elevhälsan. Elevhälsan finns nästan alltid i lokaler på skolan. Här kan du få hjälp för olika saker, alltifrån att prata om något jobbigt till att få meningsfullt.

Sex- och samlevnads-mottagning (SESAM) är öppna för alla som har frågor om sexualitet och hälsa. Mottagningarna ger råd och samtalstöd, provar ut preventivmedel, testar för könssjukdomar och gör undersökningar. Sök på 1177.se för att hitta din närmaste mottagning.

Tystnadsplikt. Alla som jobbar inom sjukvården har tystnadsplikt. Det betyder att de inte får berätta för någon att du har varit där och vad du gjort eller pratat om på mottagningen.

Tolk. Om du inte pratar svenska har du rätt till tolk för att förstå informationen du får av en läkare eller någon annan inom vården. Tala om att du behöver språktolk när du bokar ditt besök. Tolken har tystnadsplikt.

1177 Vårdguiden är till för dig som vill ha råd om vård och hälsa. Om du är osäker på var och när du ska söka vård kan du ringa telefonnummer 1177. Då hjälper en sjuksköterska till och svarar på dina frågor. Du kan även gå in på webbsidan 1177.se, söka och läsa mer om sjukdomar och om vad du kan göra själv.

rfsu.se är en webbsida där du kan hitta mer information om sex, relationer, rättigheter och hälsa. Den tillhör Riksförbundet för sexuell upplysning, RFSU, som är en organisation för sexualupplysning och sexualpolitik.

Hur ska man veta vart man kan vända sig med sina problem? Använd bilderna för att hjälpa personerna nedan att hitta rätt i vården!

- Maria har det mycket jobbigt när hon har mens. Det gör väldigt ont och hon blir rött. Vart kan Maria gå för att få hjälp?
- På senaste tiden har Khaill haft svårt att få stånd när han ska ha sex. Han tycker att det är jobbigt, men han vet inte vad han ska göra. Vad kan Khaill göra?
- Samira är 23 år och har fått ett brev från en vårdcentral som kallat henne till något som heter "cellprovtagning". Hon vet inte vad det är, och undrar om hon borde gå eller inte. Vad är det Samira har kallats till?
- Martin har haft sex med en ny person. De använde inte kondom. Vad borde Martin göra nu?
- Jamie har många tankar kring sin könsidentitet – hen känner sig varken som kille eller tjej, men hen vet inte vem hen kan prata med om detta. Vart kan Jamie vända sig?
- Suado har ofta ont i underlivet, efter att ha blivit ihopsvidd som barn. Hon skulle vilja sluta ha ont, och få hjälp att njuta mer av omami och sex. Vart kan hon vända sig?
- Youssef och hans fru vill gärna ha barn. De har försökt länge, men de blir inte gravida. Vad kan Youssef och hans fru göra åt det?

OM DU HAR ERFARENHET AV SEX MOT DIN VILJA, ELLER SEXUELLT VALD
Allt tvingas göra något sexuellt fast man inte vill är olagligt i Sverige.
Om du blivit utsatt kan du kontakta en akutmottagning för våldtäkta, en ungdomsmottagning eller en sex- och samlevnads-mottagning, där kan du både bli undersökt och få stöd.

OM DU HAR TANKAR KRING DIN SEXUELLA LÄGGNING
Blir du kär i och attraherad av personer av samma kön eller i både män och kvinnor?
Om du vill prata med någon kan du kontakta elevhälsan eller ungdomsmottagningen. Det går även bra att vända sig till en sex- och samlevnads-mottagning.

OM DU HAR TANKAR KRING KÖNSIDENTITET
Funderar du på om du är man eller kvinna eller något annat? I Sverige kan du få hjälp i vården och behandling så att din kropp stämmer överens med det kön du känner dig som.
Kontakta elevhälsan, ungdomsmottagningen eller sex- och samlevnads-mottagningen om du vill prata med någon om din könsidentitet.

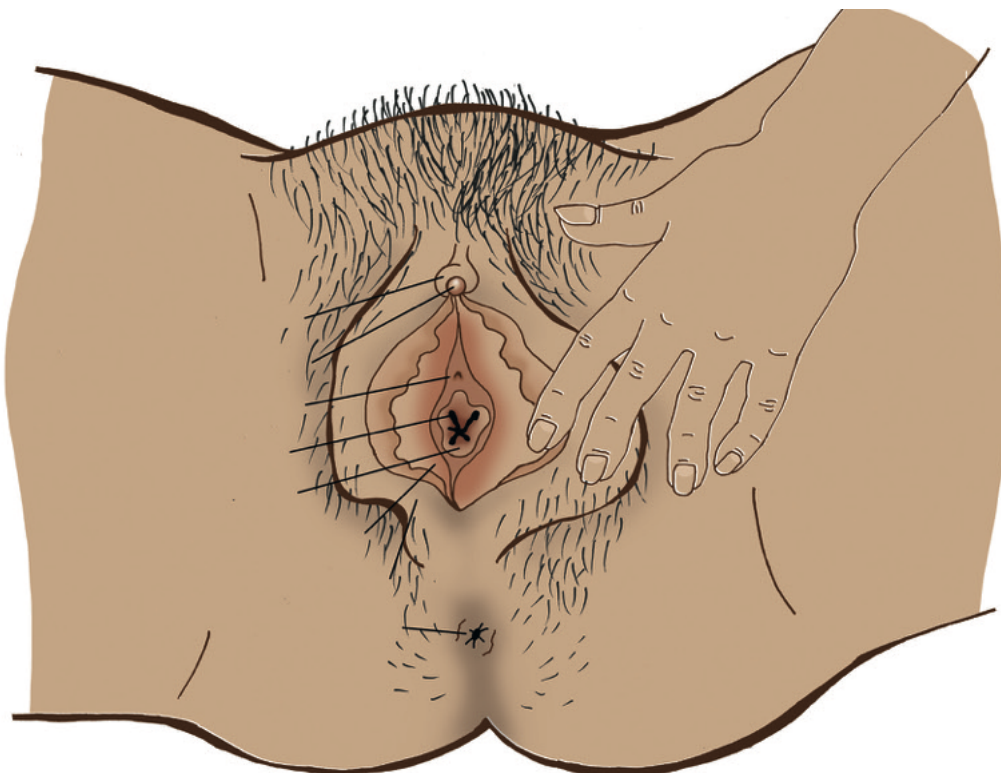
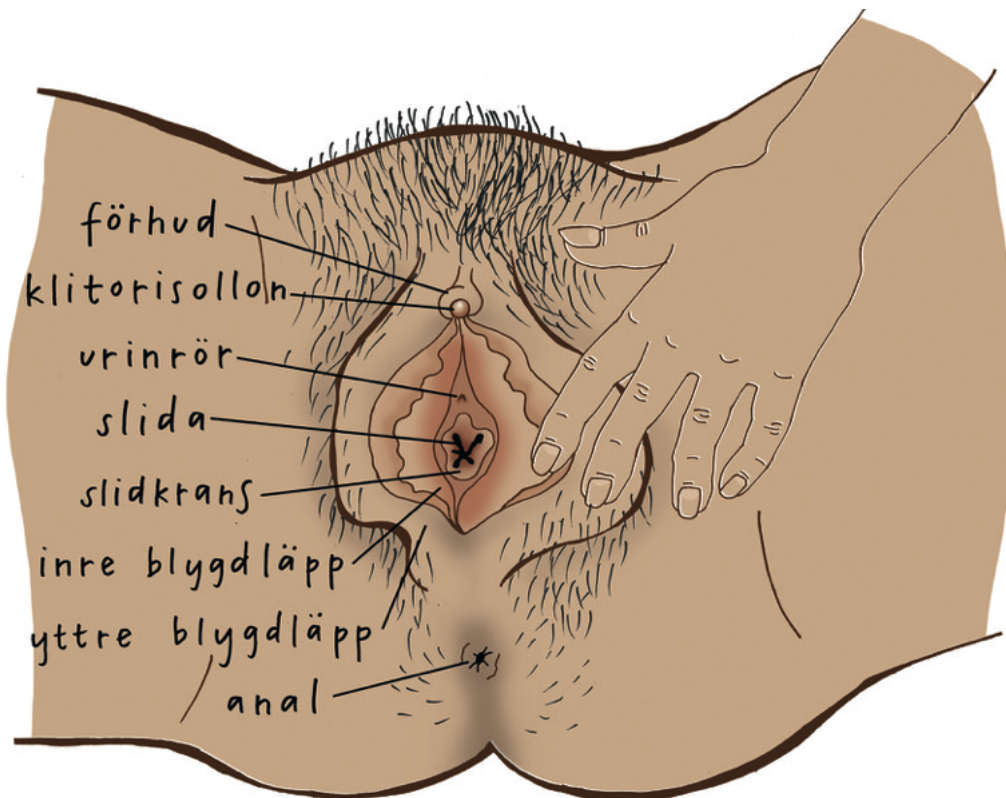

OM DU HAR ÖNSKAD SEXUELL LUST
Känner du oro över dina sexuella tankar – exempelvis om du känner sexuell lust till barn eller om du skadat någon sexuellt eller är rädd för att det ska hända?
Kontakta Preventiv.se, en nationell hjälpline där du kan prata med sjukvårdspersonal och få hjälp och stöd.

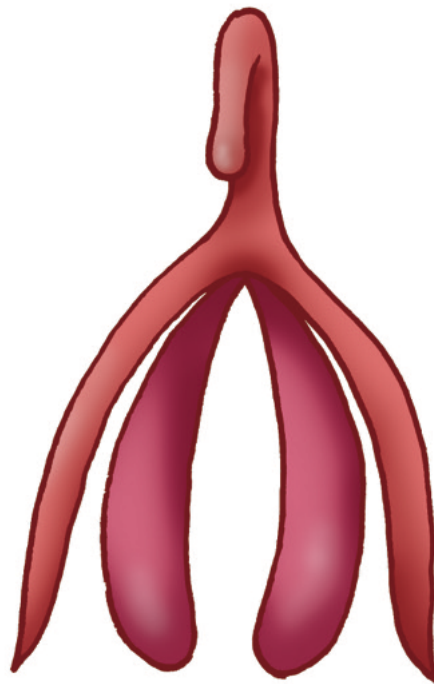
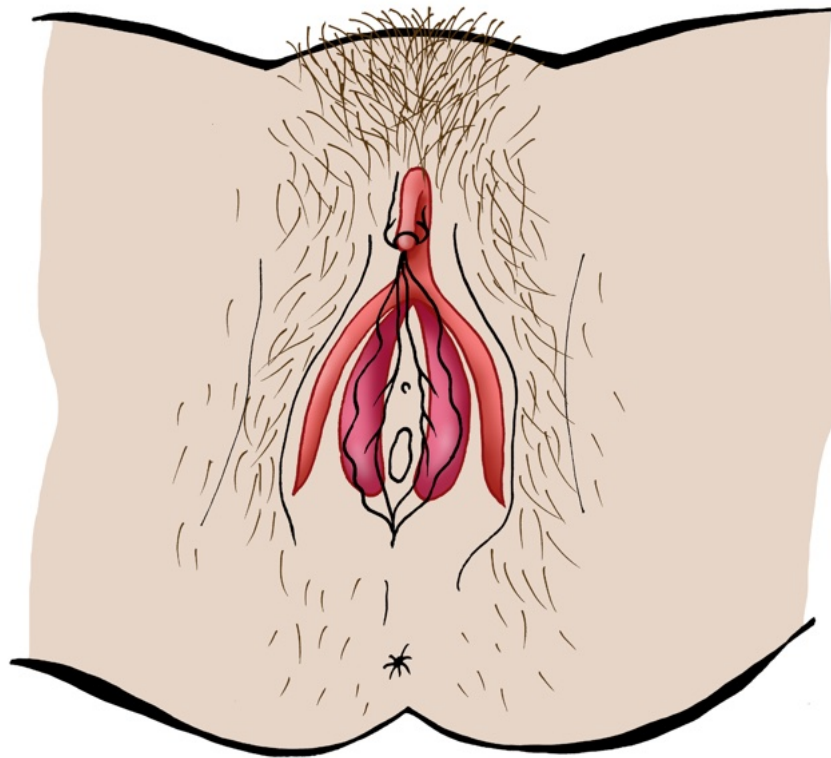
OM DU HAR MINSKAD SEXLUST
Sexlusten varierar för alla. Är du orolig över din sexlust går det att stöd och prata med någon på elevhälsan, ungdomsmottagningen, sex- och samlevnads-mottagning eller en vårdcentral. För män går det även att få hjälp på särskilda mansmottagningar.

OM DU HAR ERFARENHET AV RELATIONER MOT DIN VILJA
Är du rädd för att bli bortgift eller tvingas in i en relation mot din vilja? Det finns organisationer som arbetar specifikt med att hjälpa till i sådana situationer. Där du kan få råd och tips, som GAPF, TRIS eller VHEK.
Du kan också kontakta elevhälsan eller ungdomsmottagningen.

Namn på de olika delarna av vagina

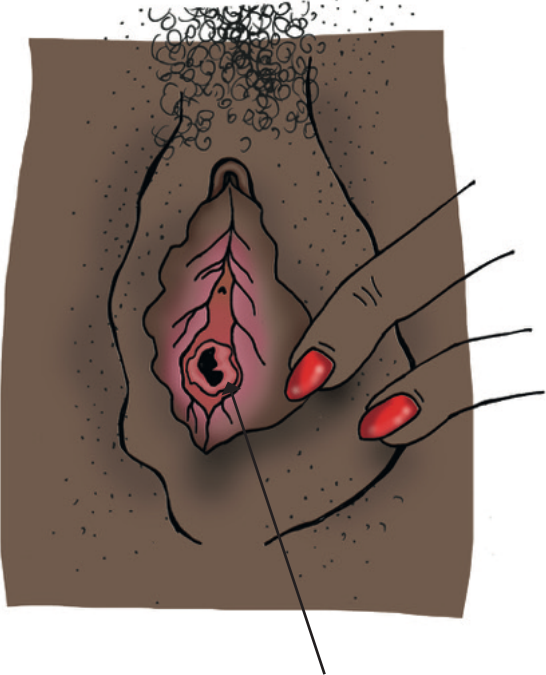
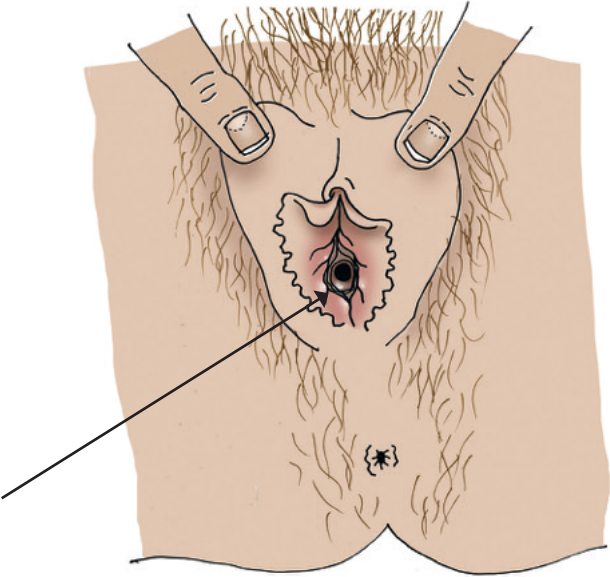
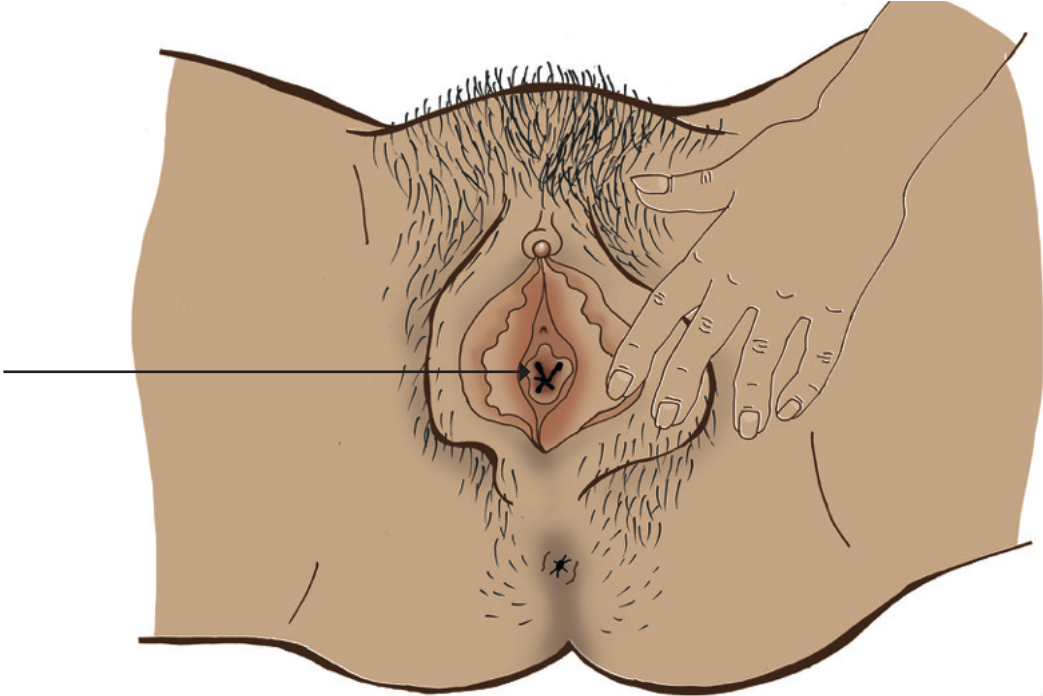

Klitoris

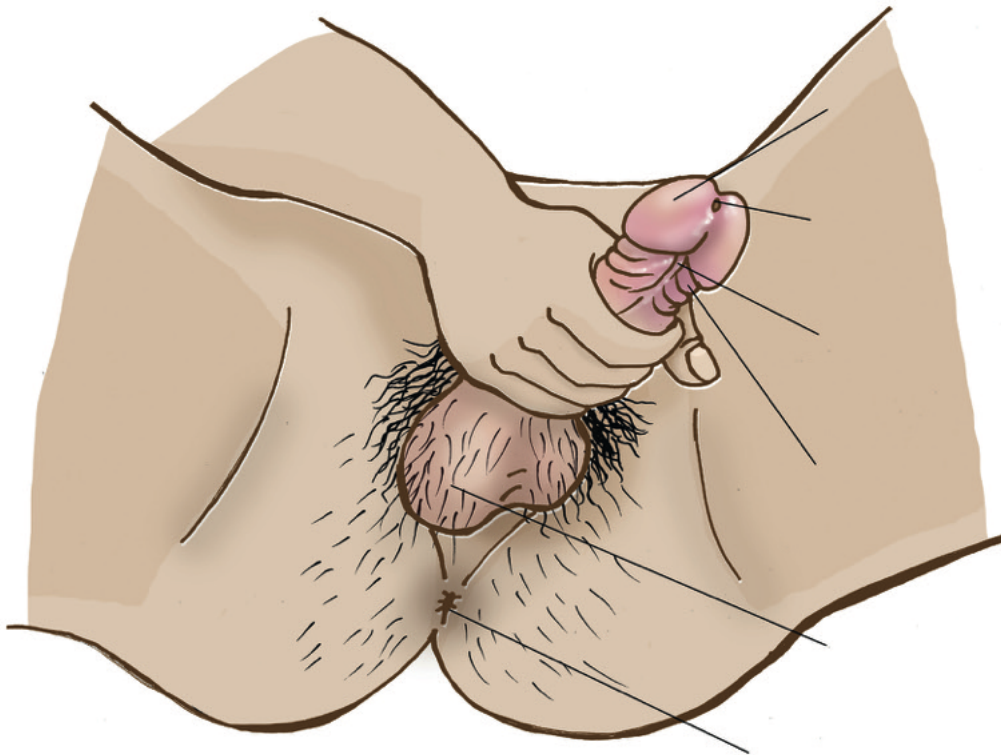
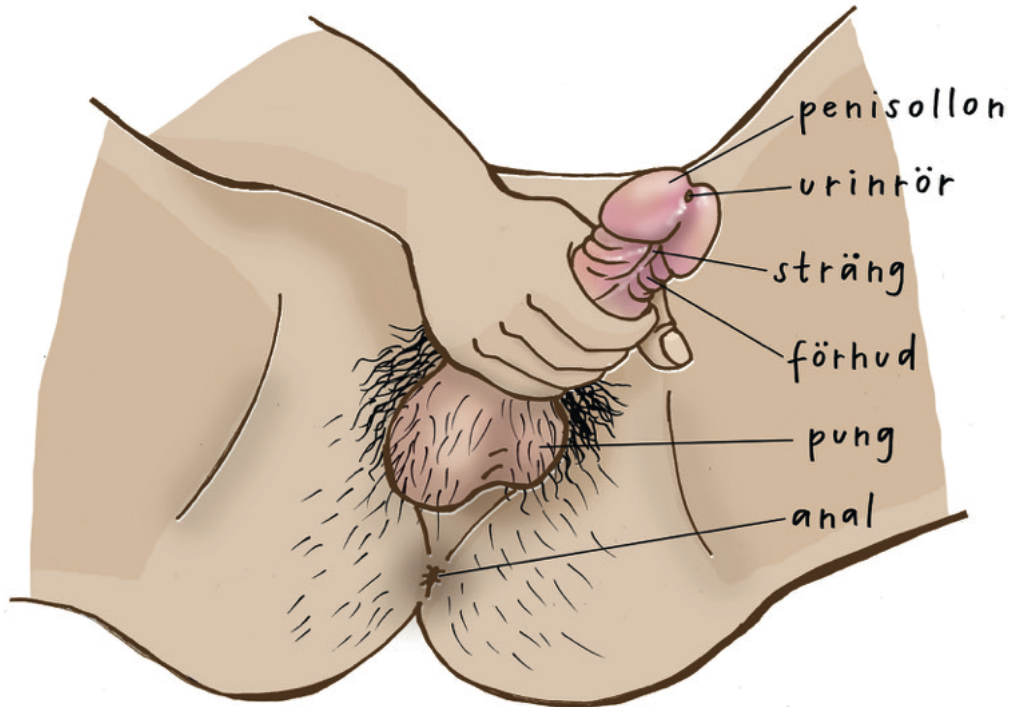

Klitoris inne i kroppen (klyftor, skänklar och skaft).

Slidkrans

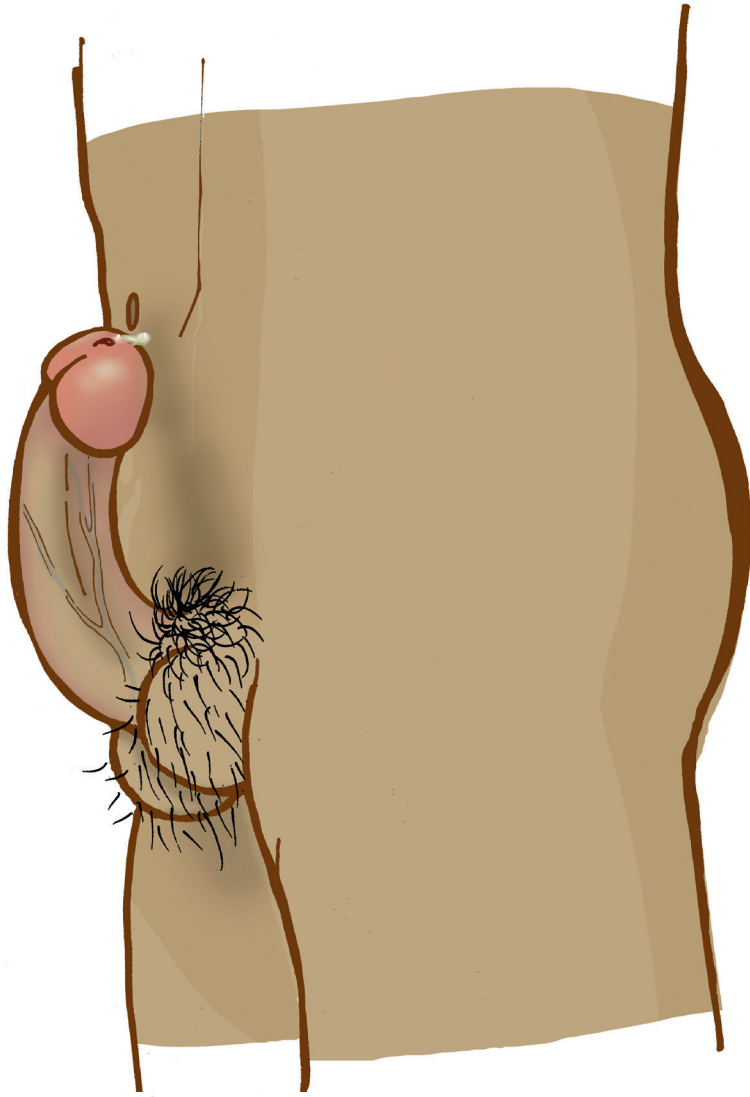
Namn på de olika delarna av penis

Clara kan

bliggtraavid

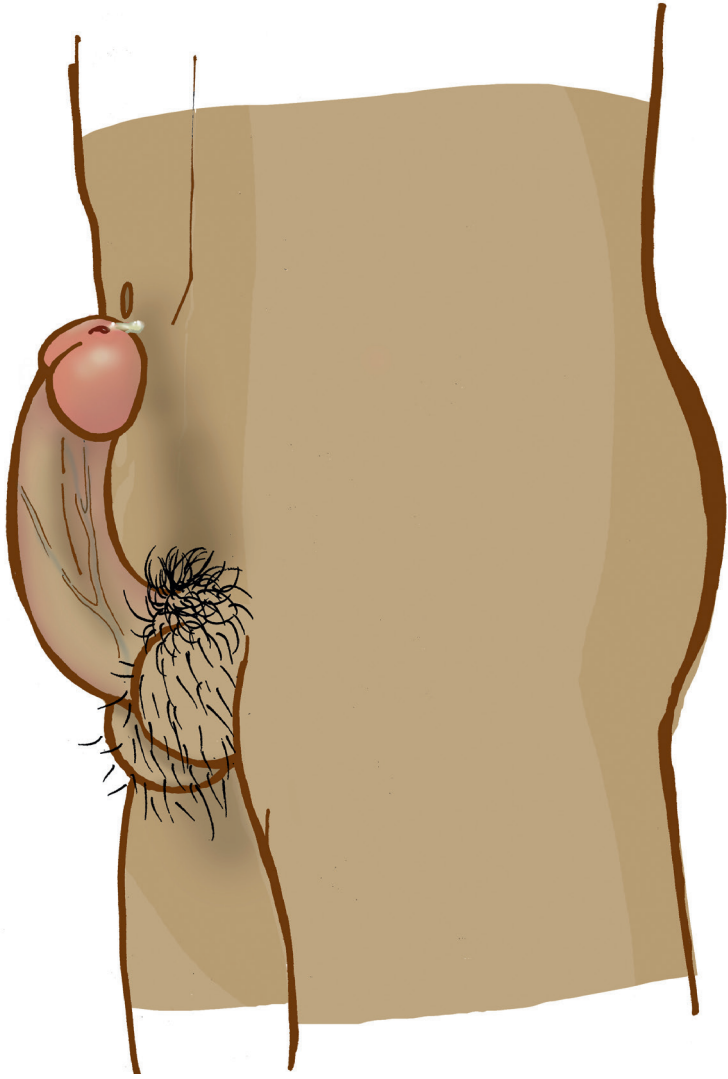
Clara blik
inte gavid

penis
kuk

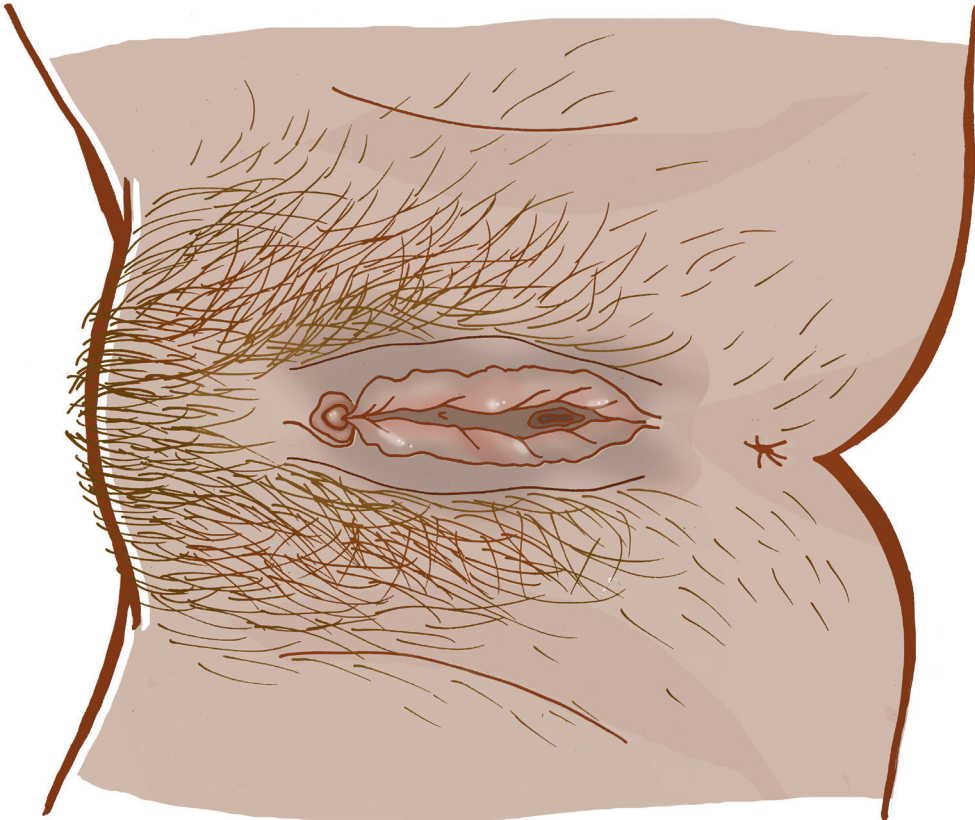

mun

penis

kuk

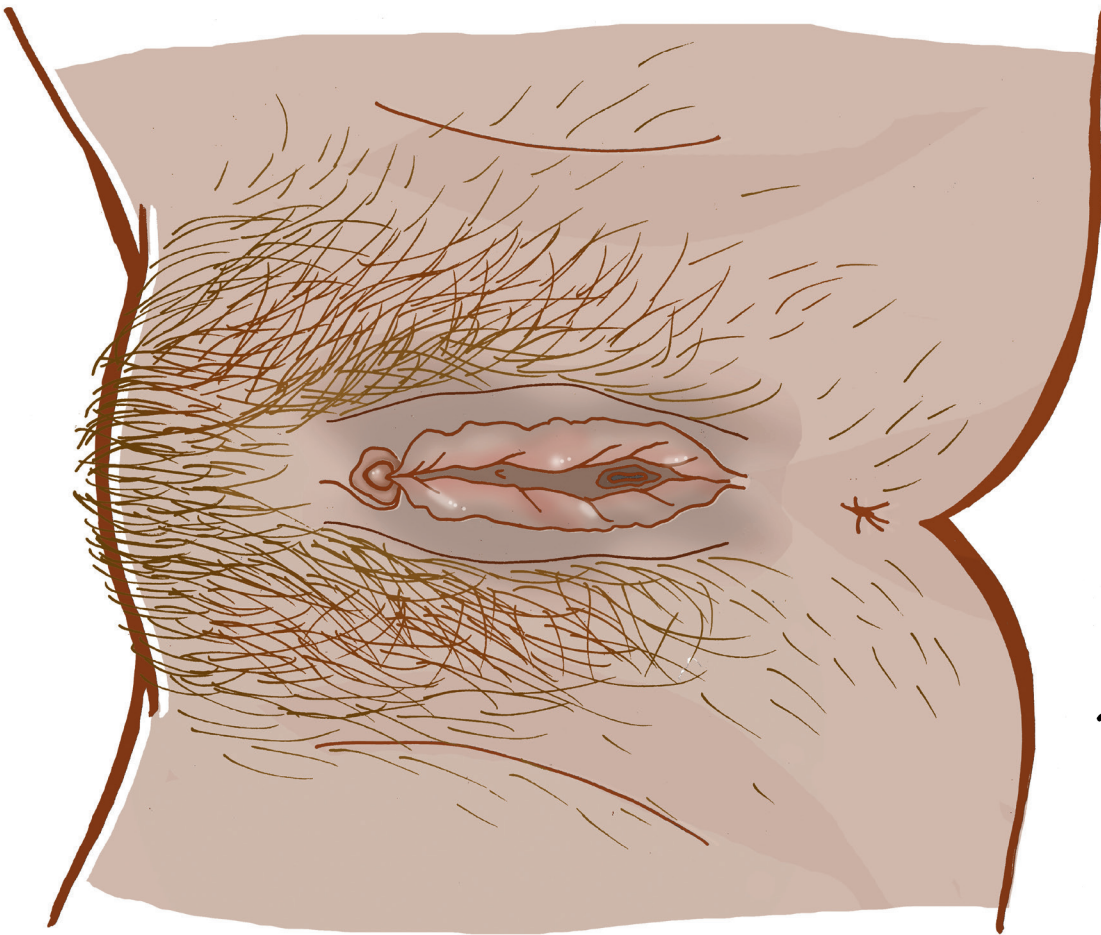

vagina

fitta

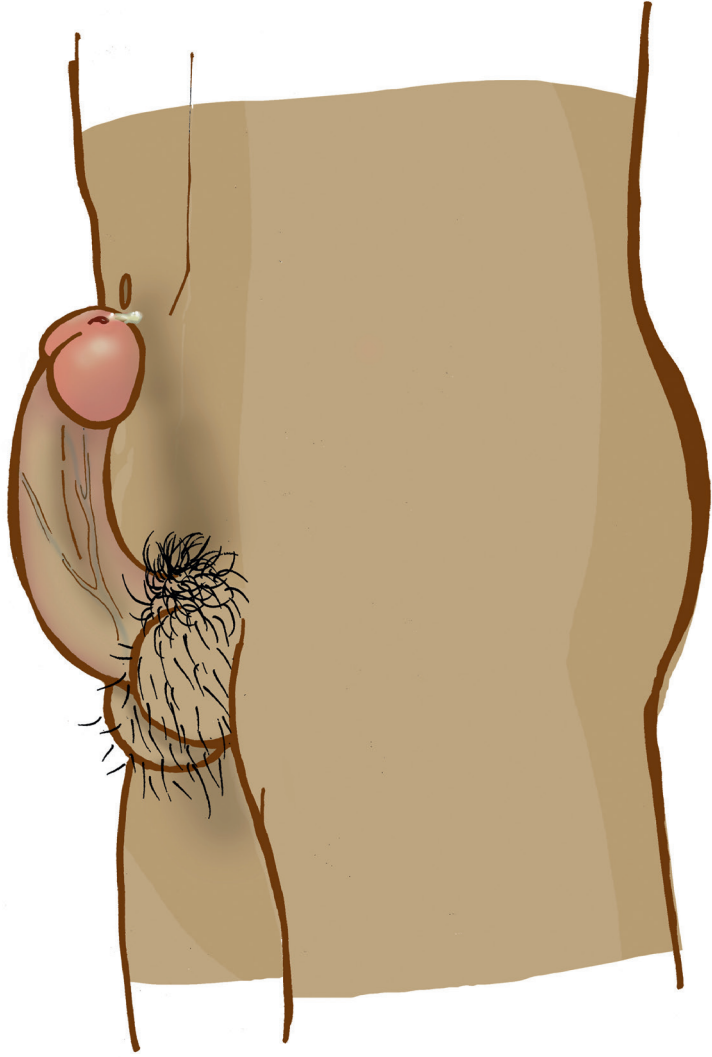
hand

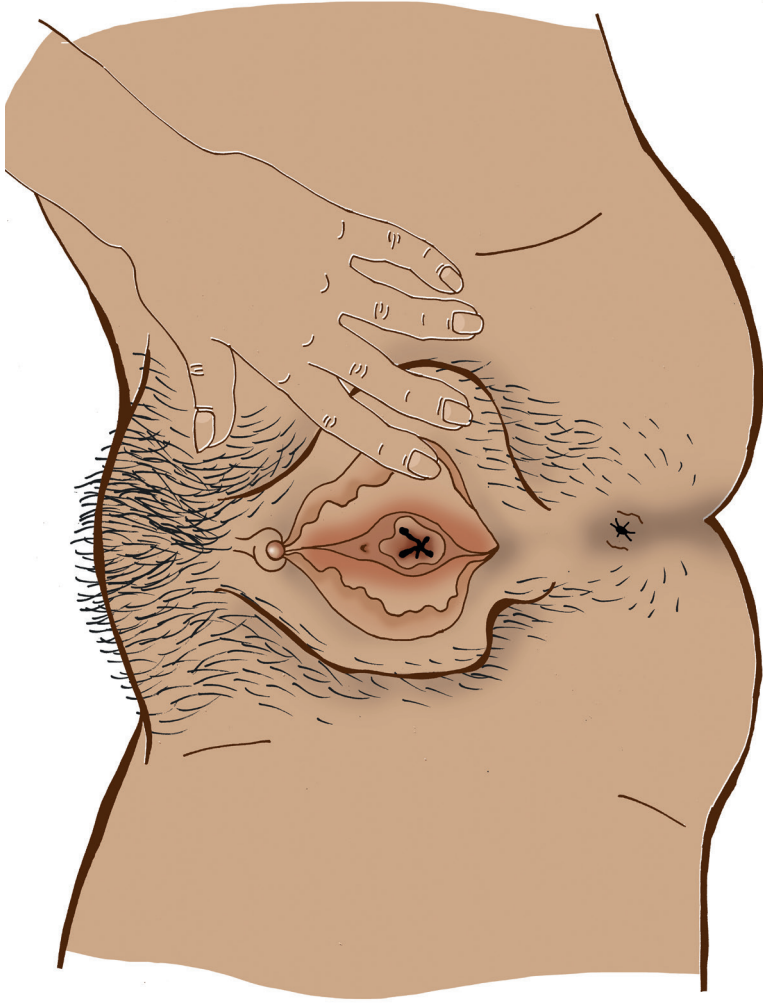
vagina
fitta

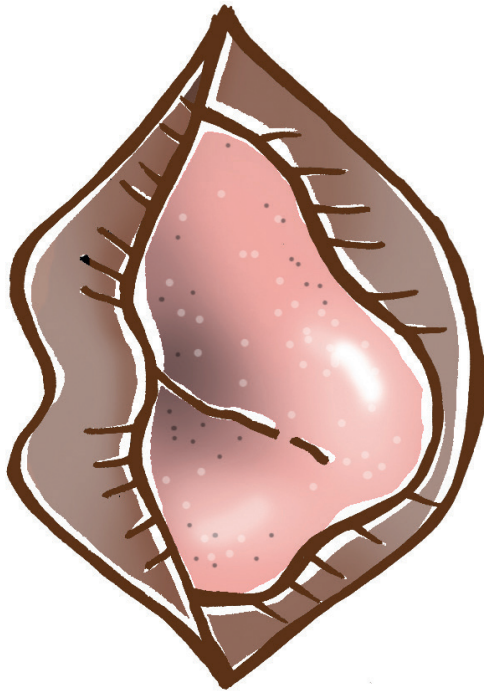
hand

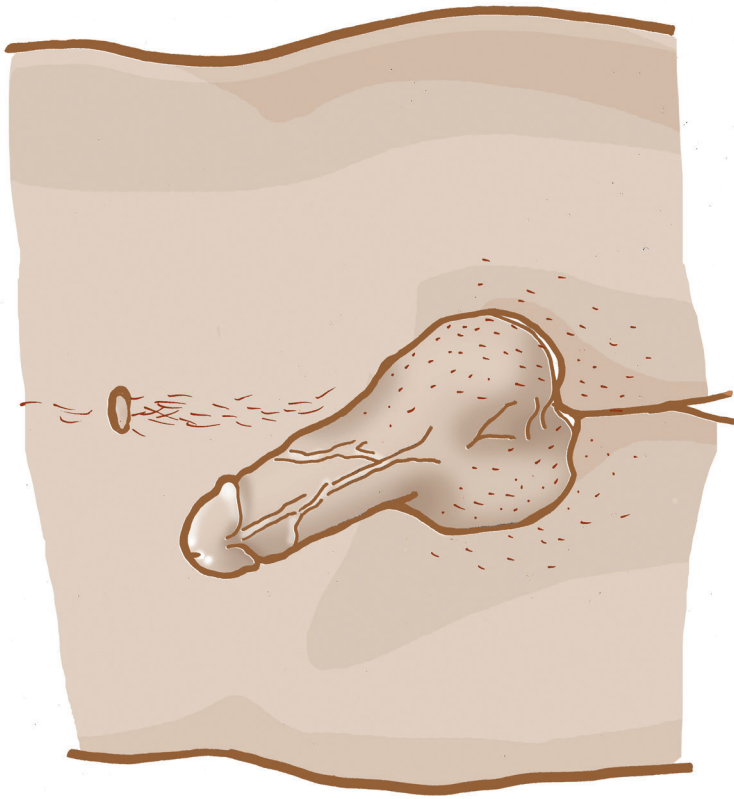
penis
kuk

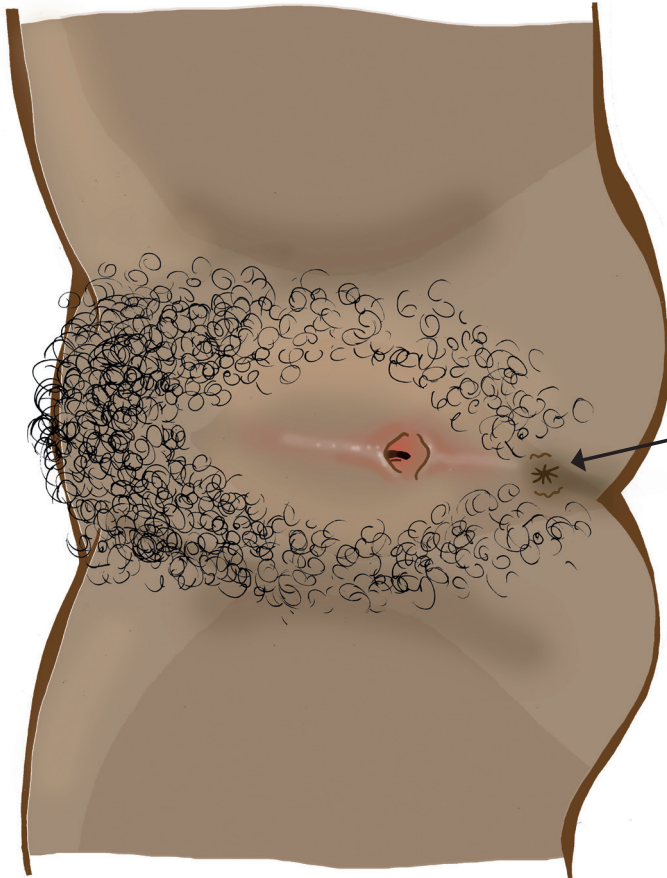
vagina
fitta

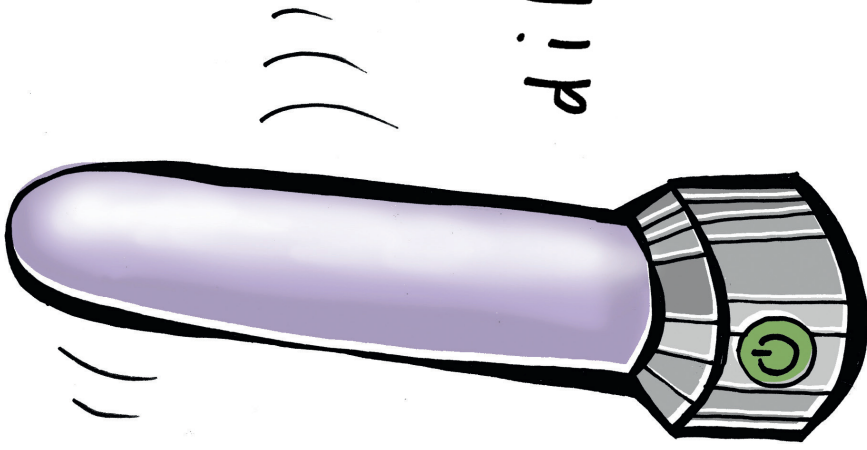
tunga

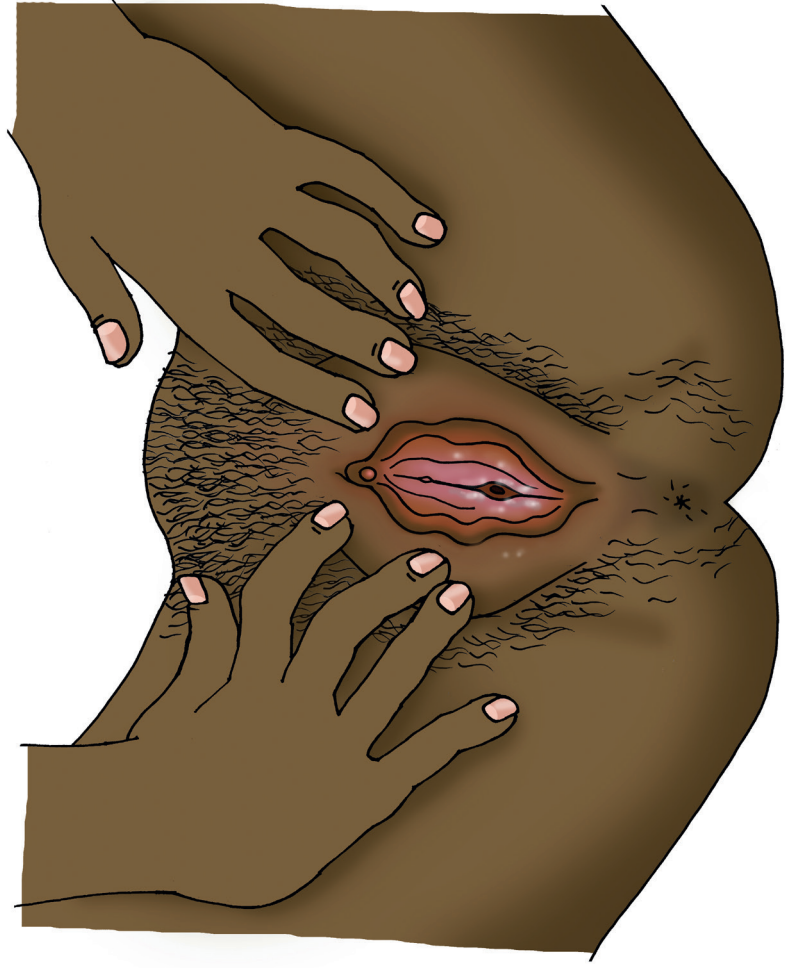
penis
kuk

anal

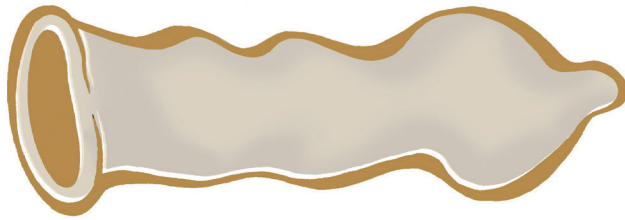

dildo

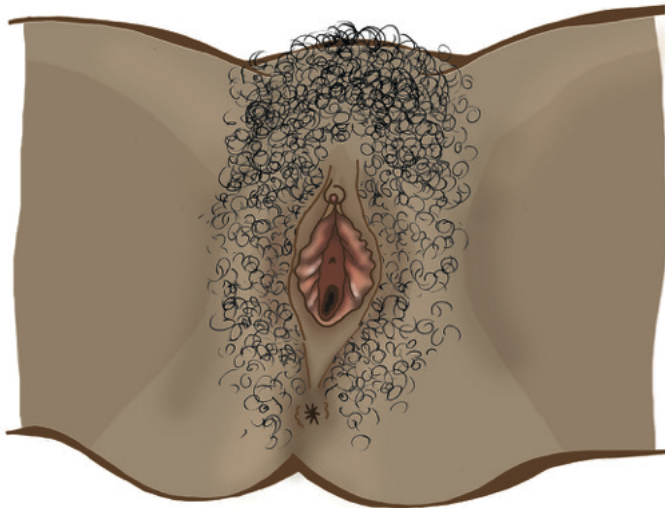
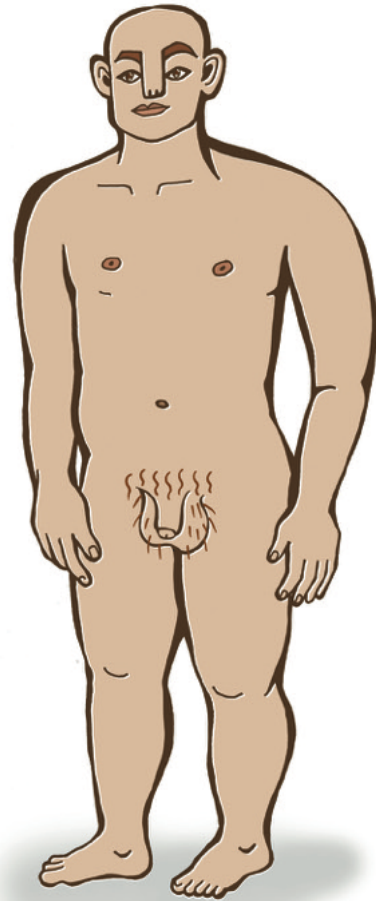

vagina

fitta

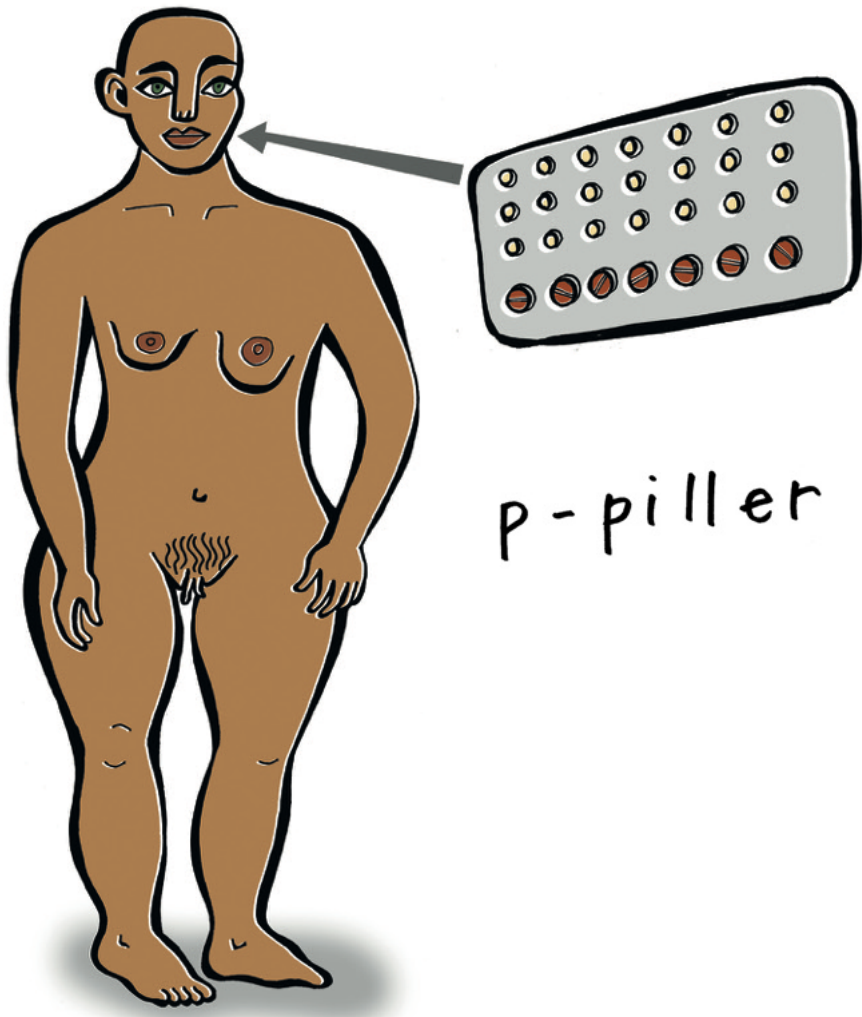
kondom

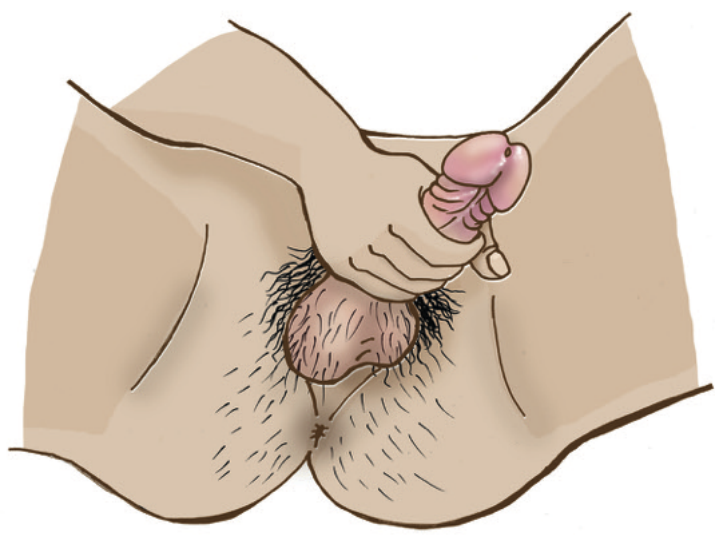
vagina
fitta

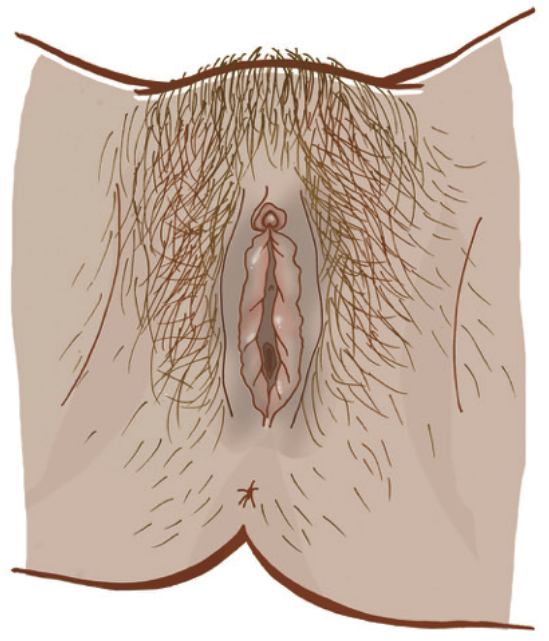
penis
kuk

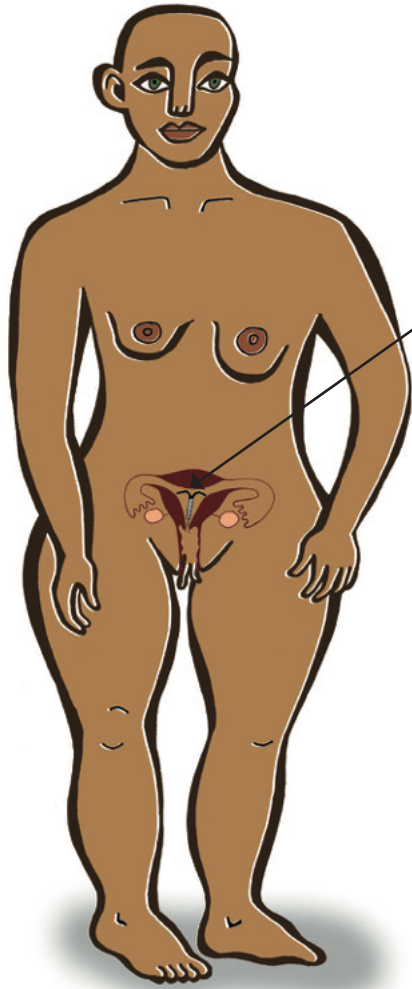
p-piller

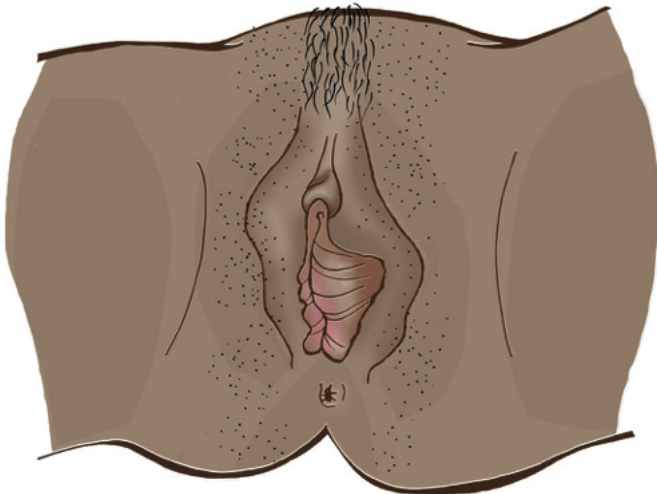
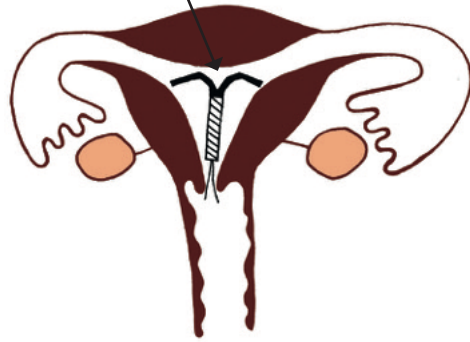
penis
kuk

vagina
fitta

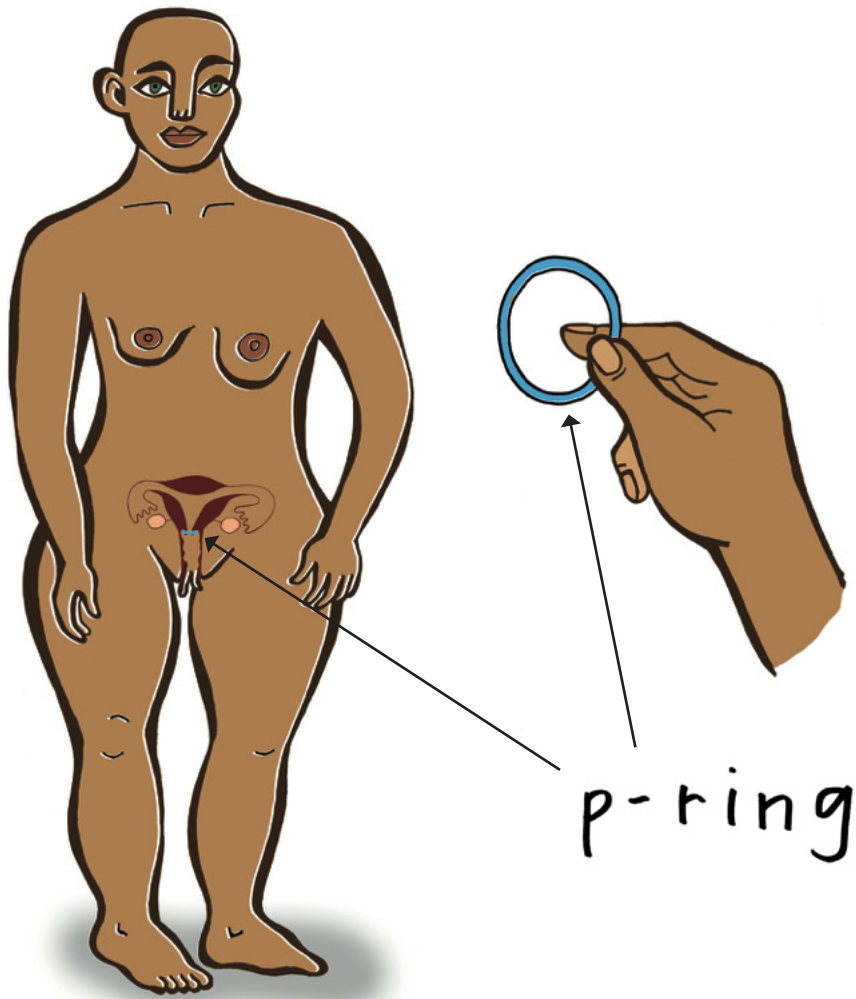
spiral

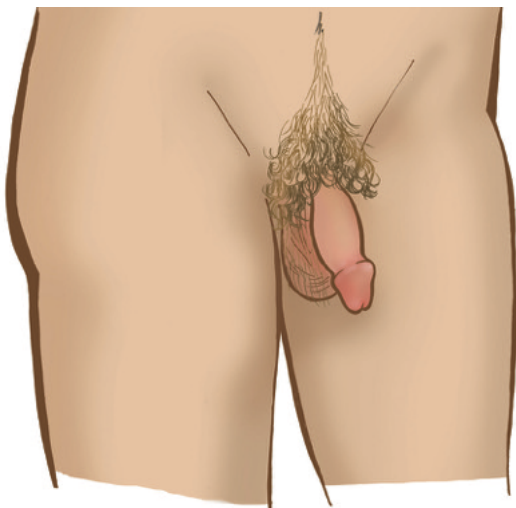
vagina
fitta

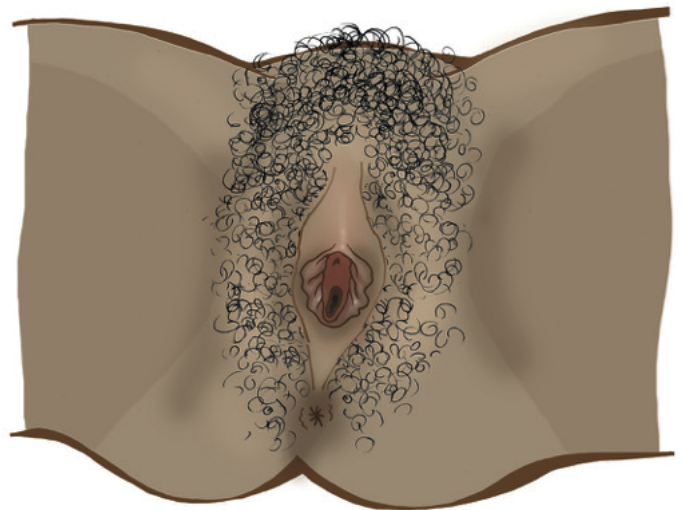
penis
kuk

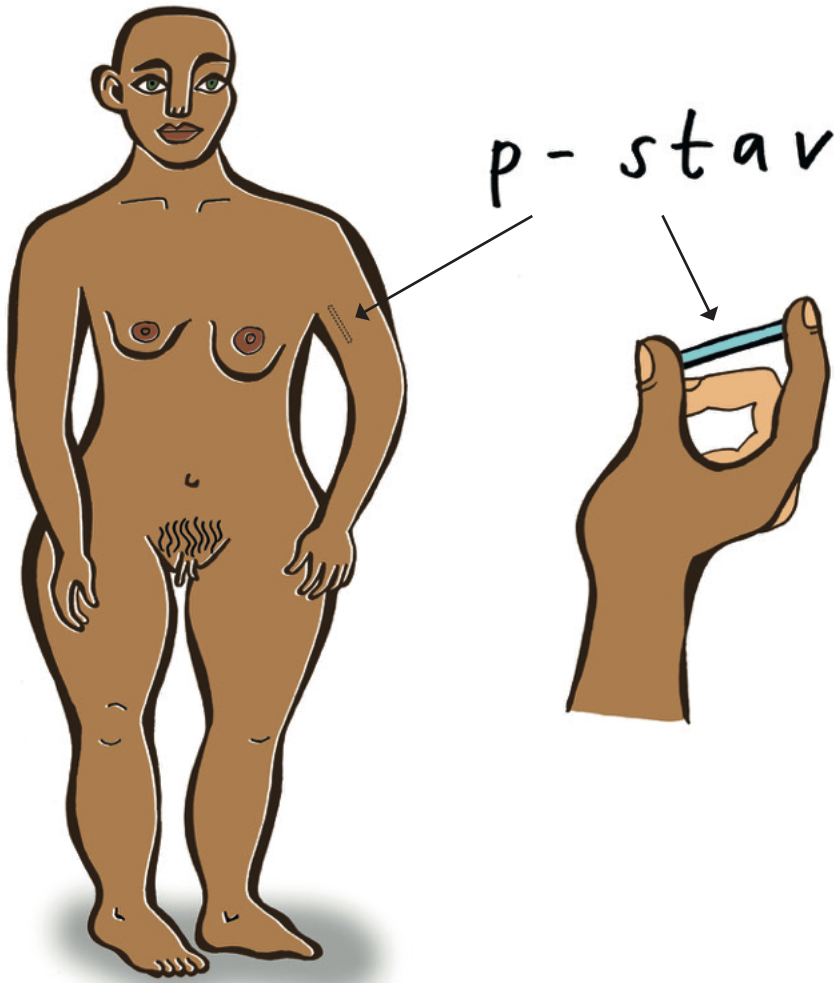
p-ring

penis
kuk

vagina
fitta

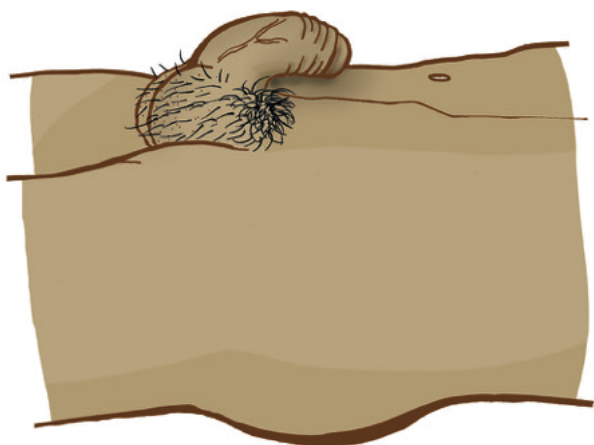
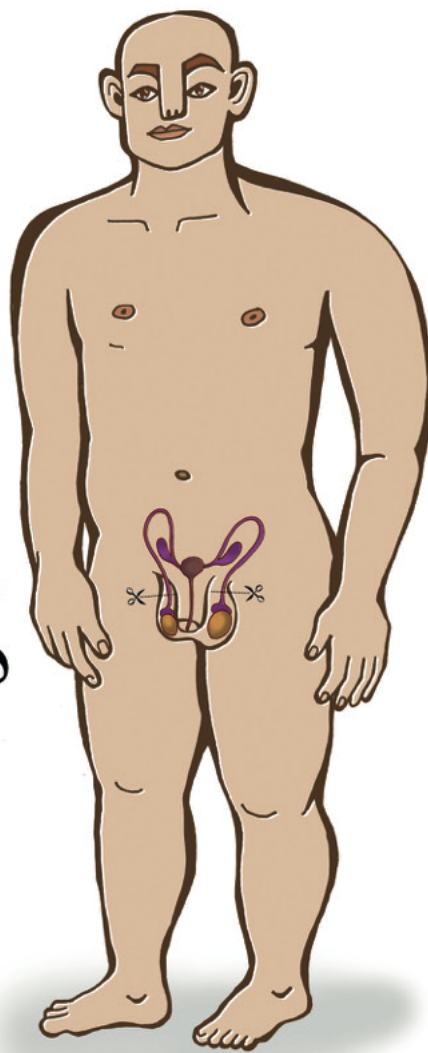
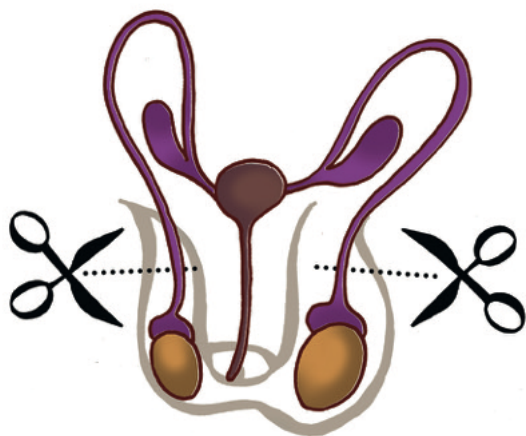

vagina
fitta

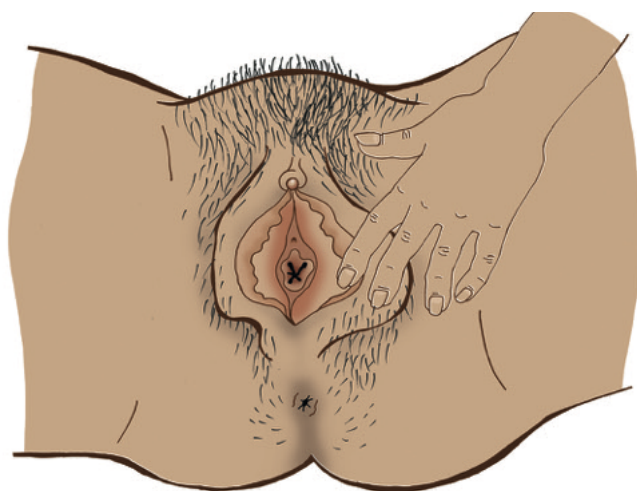

penis
kuk

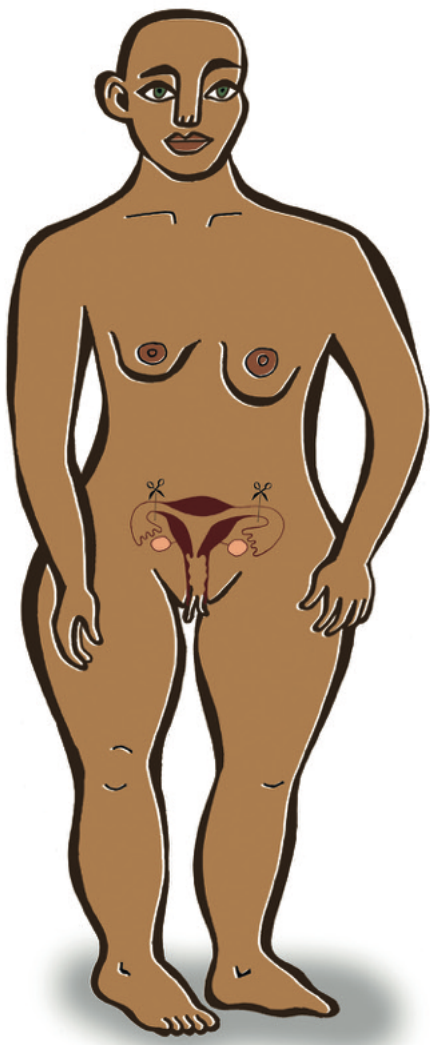
sterilisering

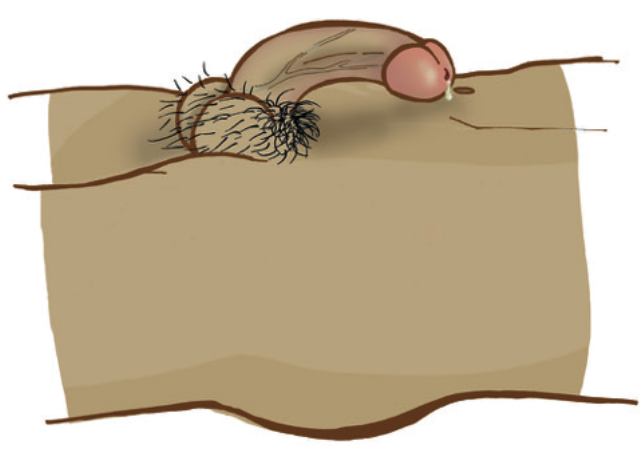
penis
kuk

vagina
fitta

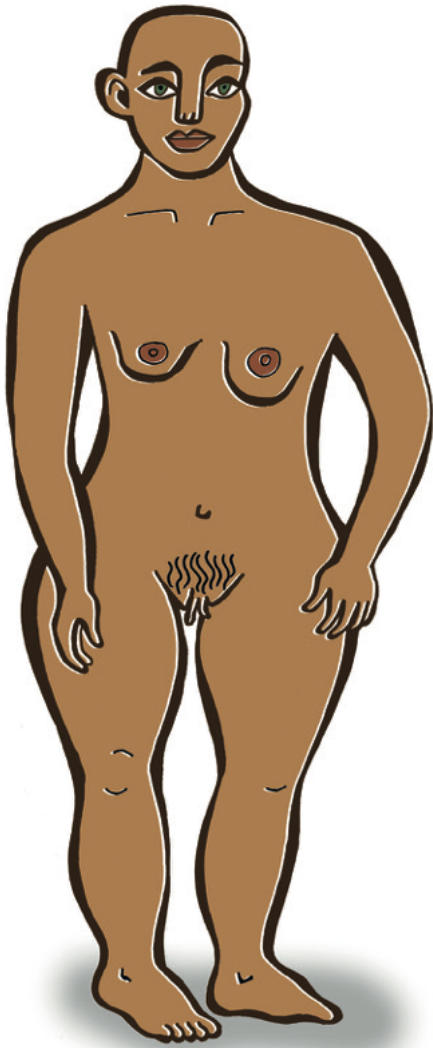
sterilisering

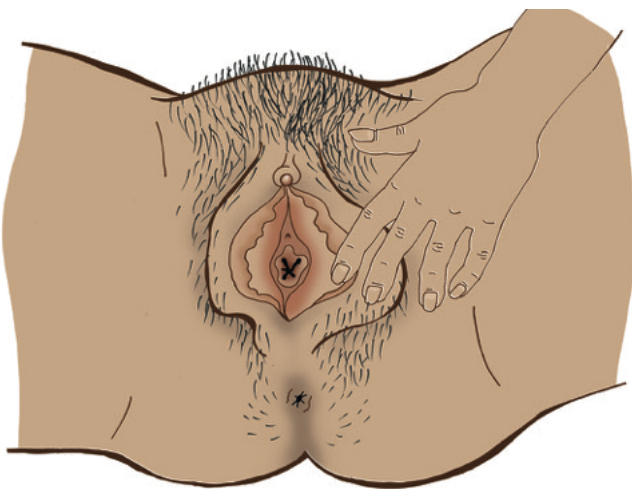
penis
kuk

vagina
fitta

"säkra perioder"

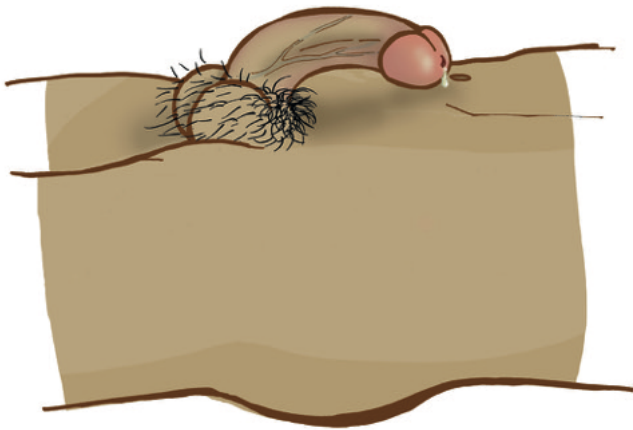
vagina
fitta

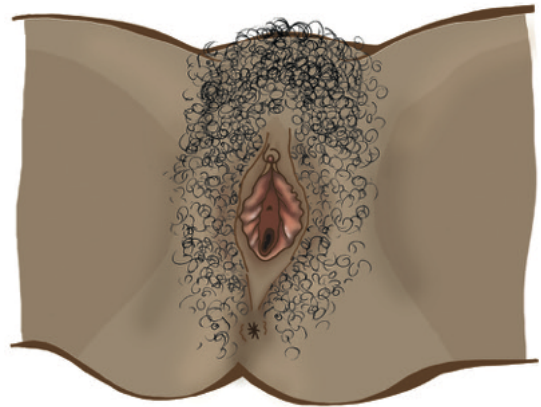
penis
kuk

avbrutet samlag

1. Slidsamlag (utan kondom)

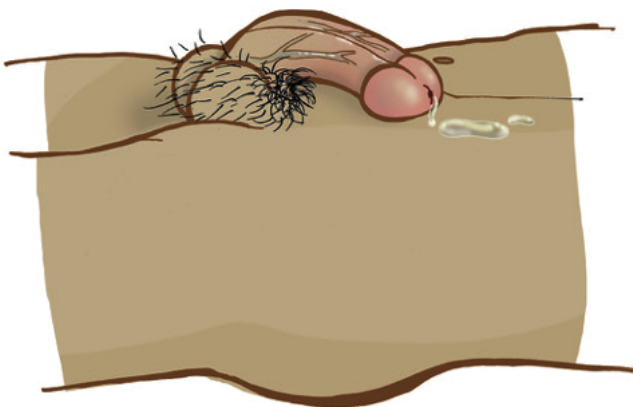

penis
kuk

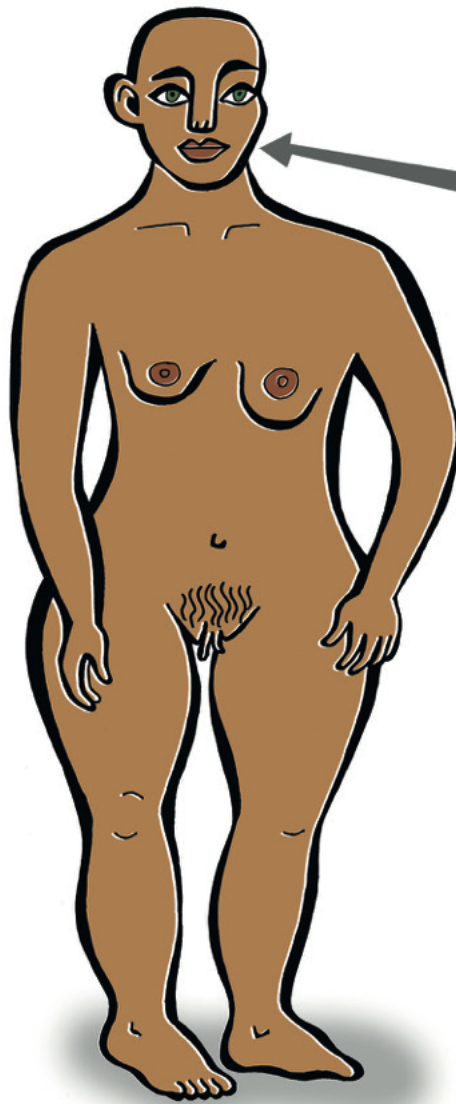

vagina
fitta

2. Utlöshing kommer inte i slidan

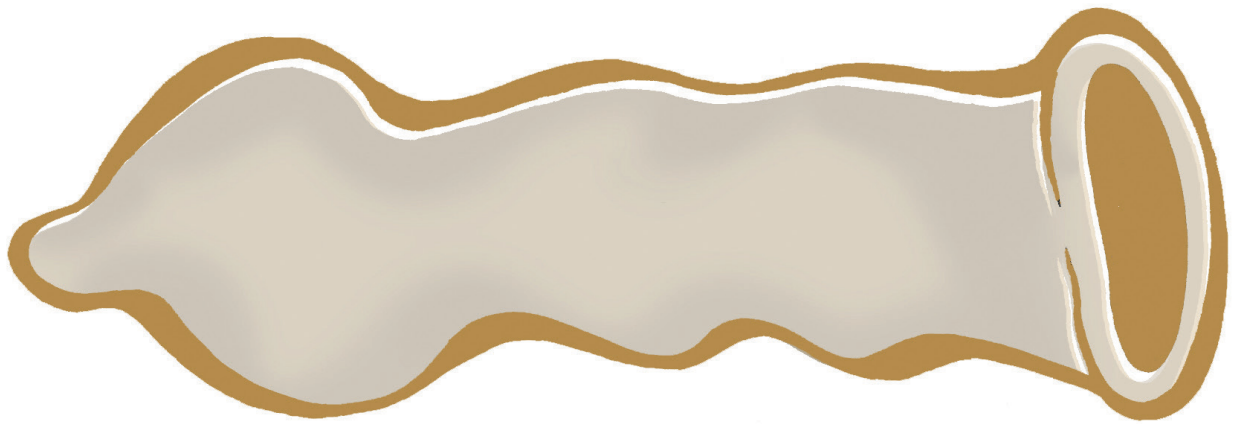

penis
kuk

akut-p-piller

kondom

Gummi som man kan sätta på penis
för att inte få eller ge könssjukdomar
när man har sex med någon.
Man kan också använda det för att inte bli gravid.

glidmedel

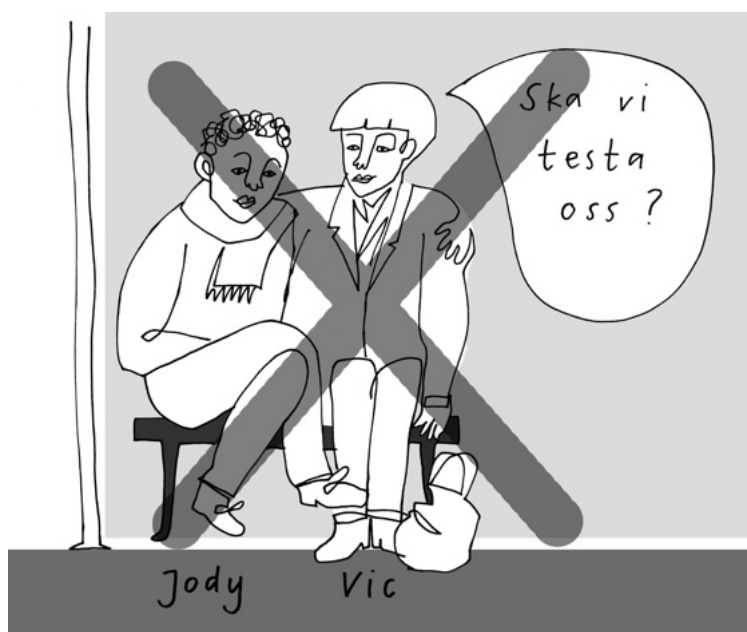
Vic frågar Jody om de kan testa sig tillsammans.

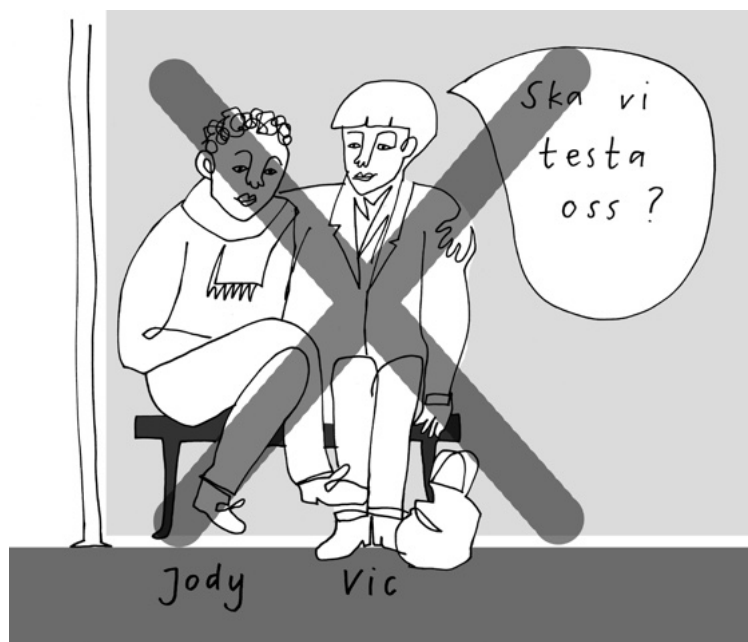
vic testar sig.

Vic pratar inte med Jody om testning.

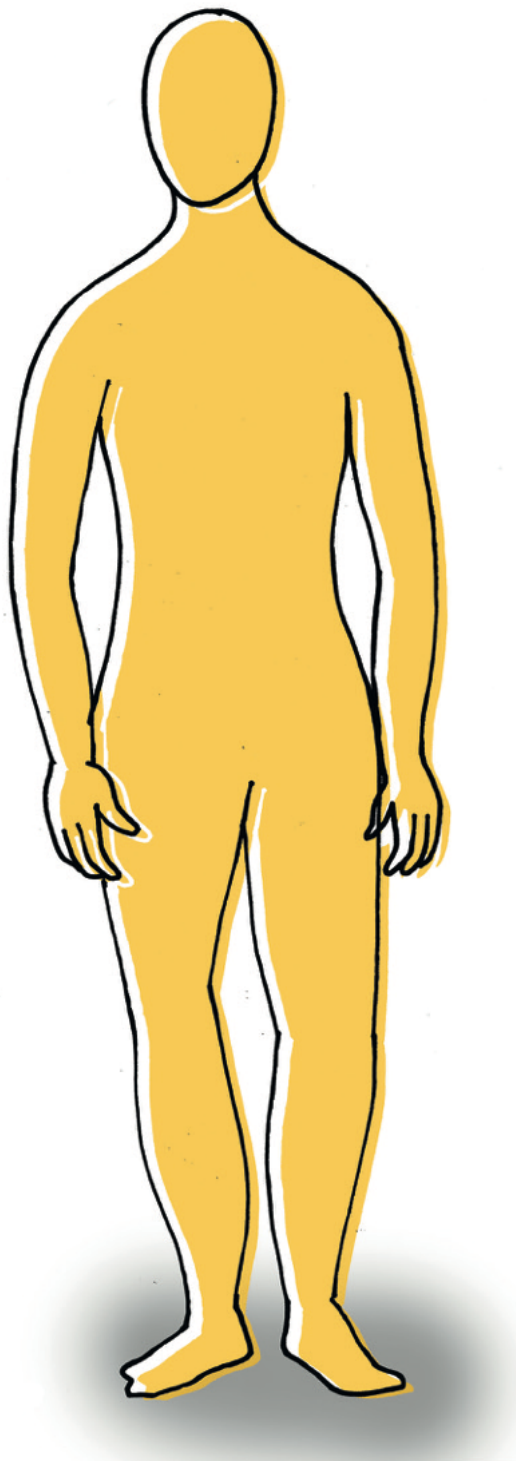

Vic pratar inte med Jody om testning.

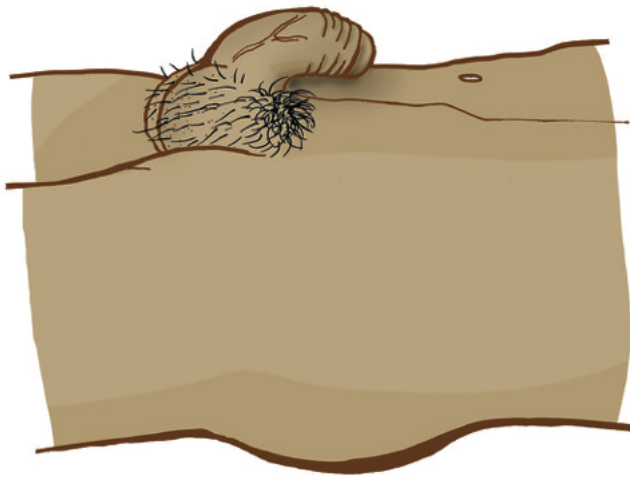

Vic testar sig inte.

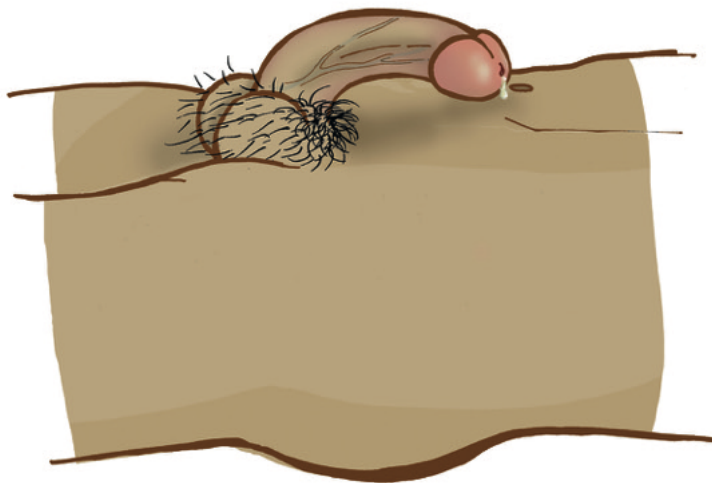

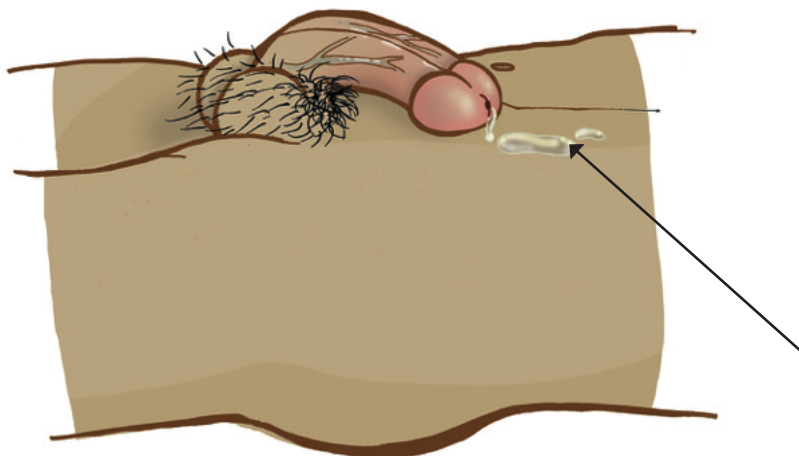
Stånd, försats och utlösning

En slak penis.

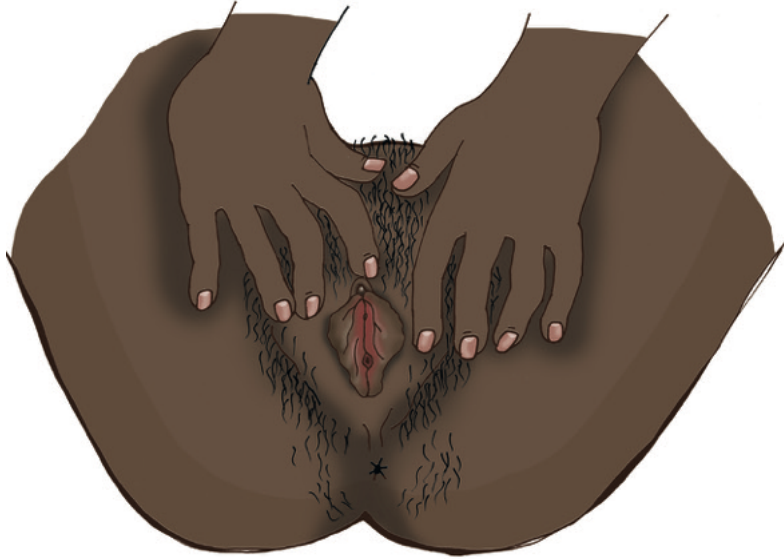
En penis med stånd och försats.

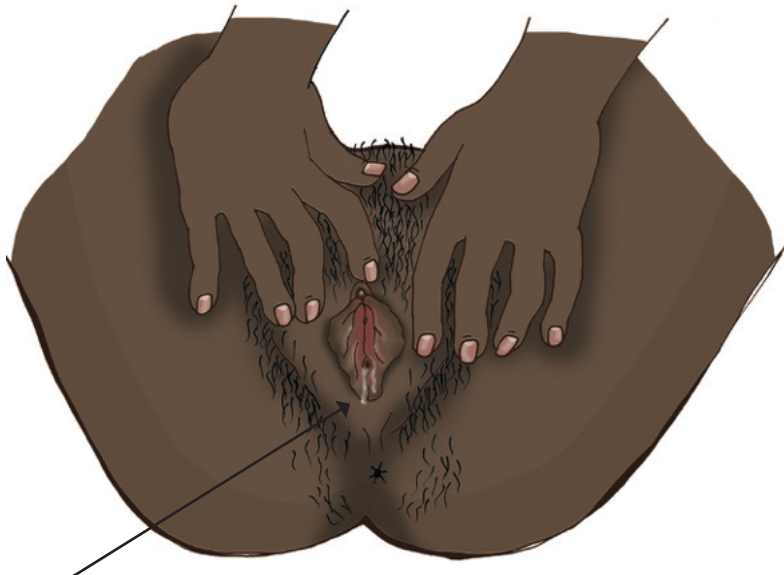
En penis som har fått utlösning.

lubrikation

1.

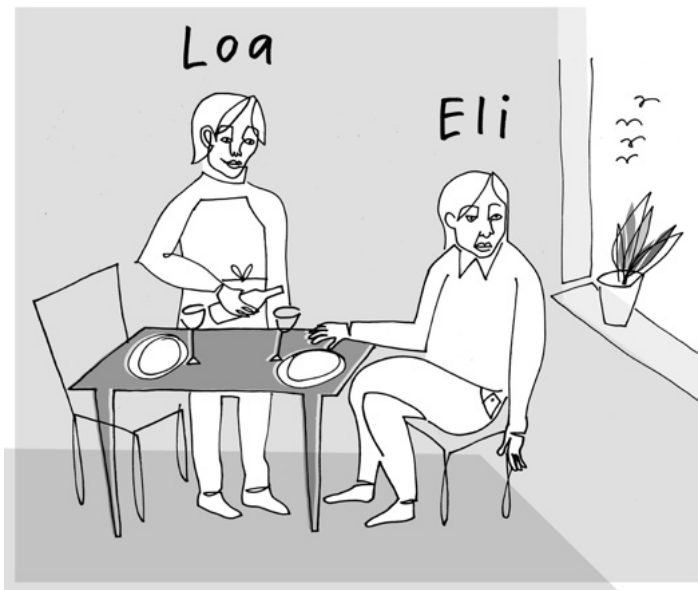

2.

Det våta i slidan vid sexlust.

Loa och Eli - när bara en vill

Eli och Loa har varit tillsammans i flera år och bor ihop. De älskar varandra.

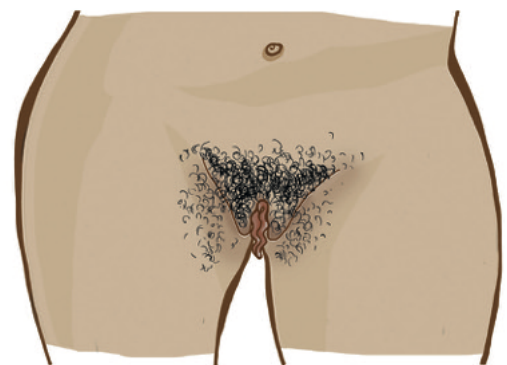
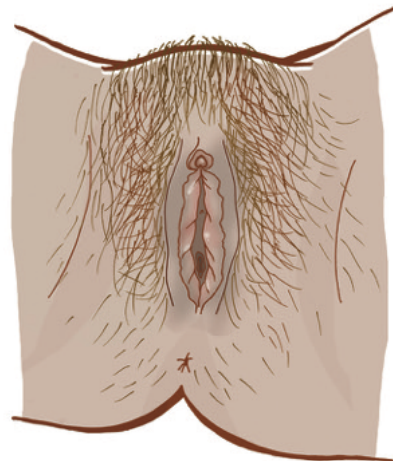
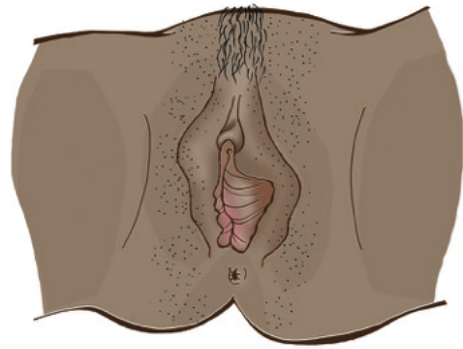
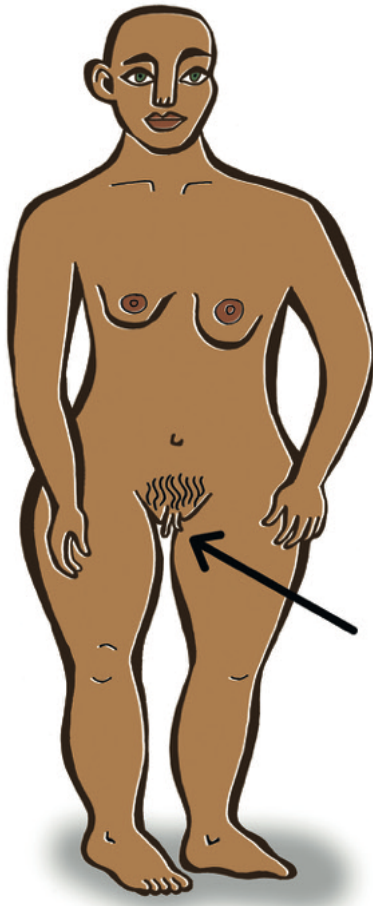
Eli har inte lust att ha sex så ofta längre och tycker att det känns bra. Men Eli ser att Loa fortfarande vill ha sex. Loa tycker att det är jobbigt att Eli inte har lust.

En dag kommer Eli hem från jobbet. Loa har gjort fint hemma och lagat god mat. Eli förstår att Loa vill ha sex ikväll. Eli tycker att det känns jobbigt.

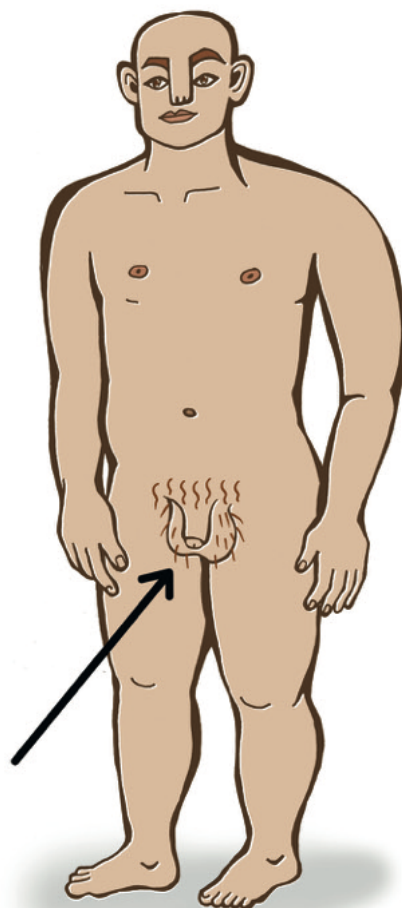
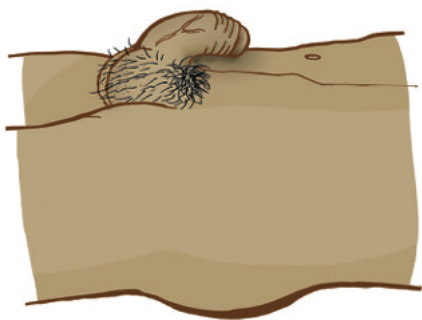
När de lägger sig tar Loa på Elis kropp. Eli har inte lust men säger ingenting. Eli vill inte att Loa ska bli ledsen. Eli vänder sig bort.

fitta vulva vagina

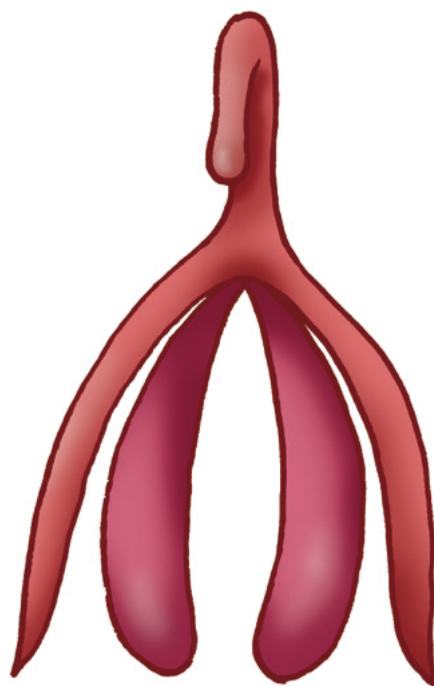
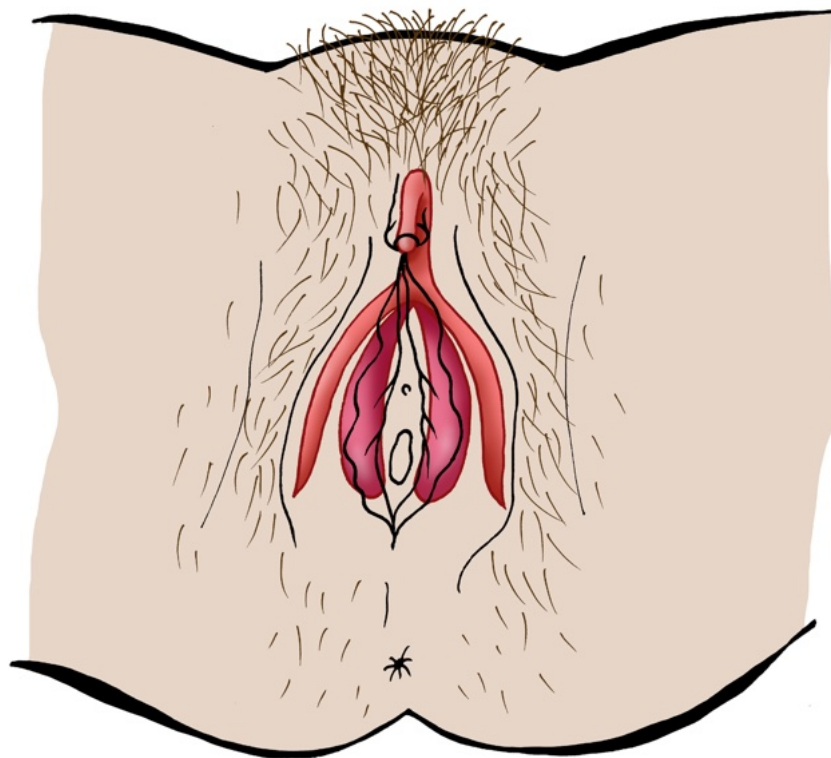
Ord för kvinnors könsorgan.

kuk penis

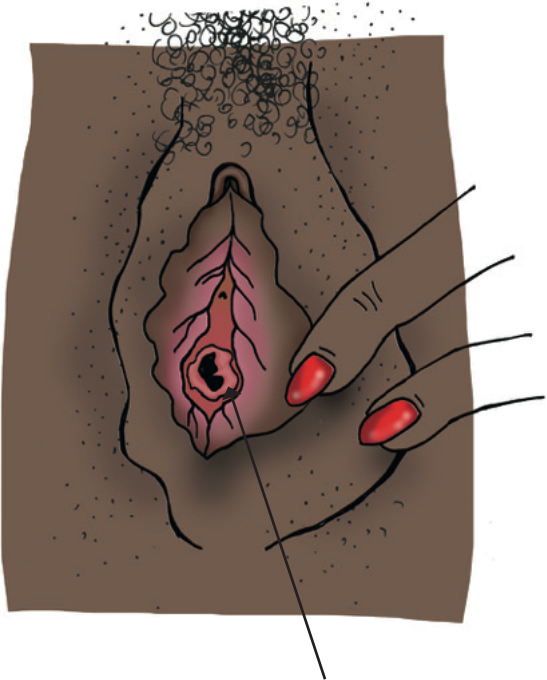
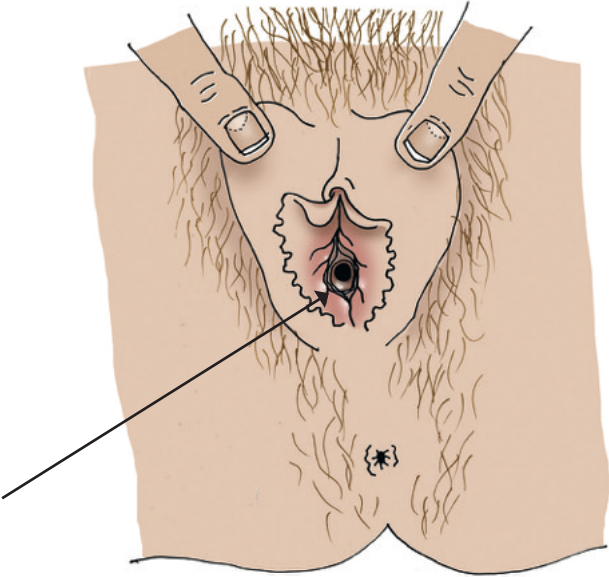
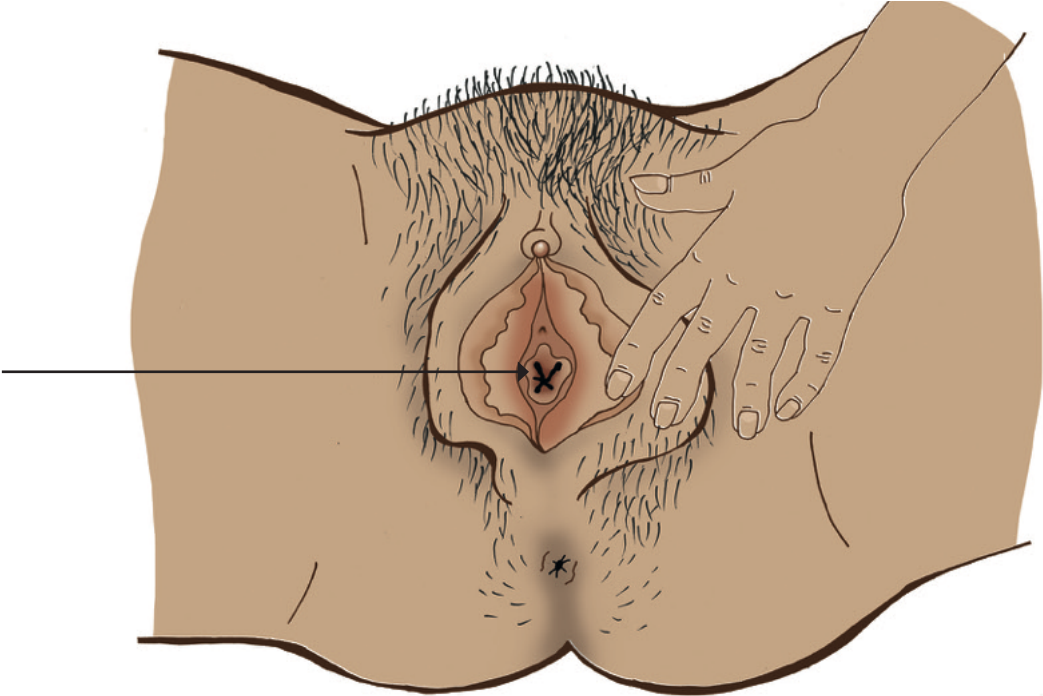
Ord för mäns könsorgan.

Klitoris

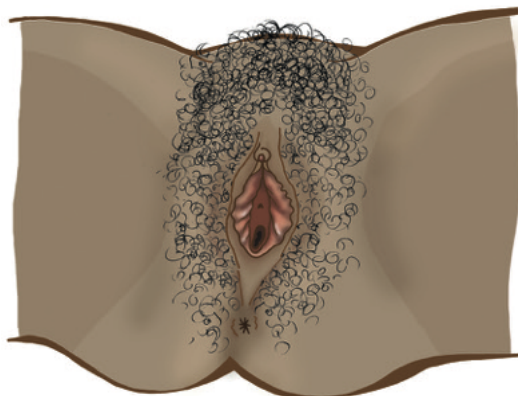

Klitoris inne i kroppen (klyftor, skänklar och skaft).

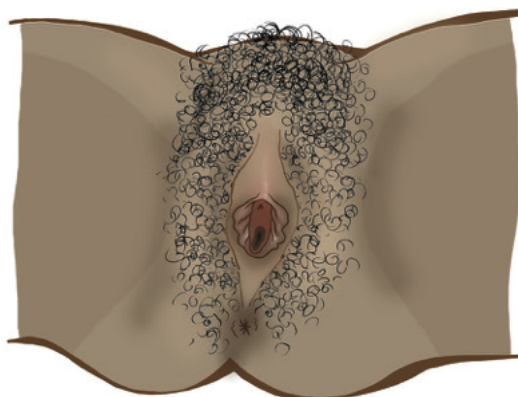
Slidkrans

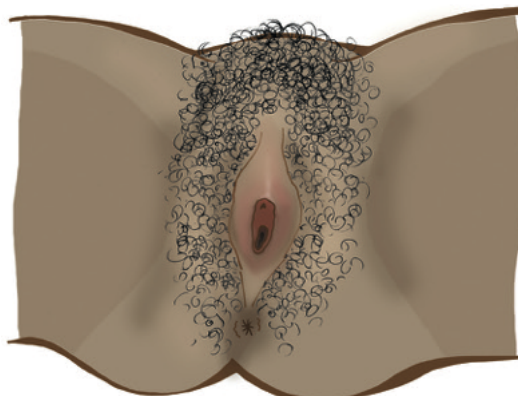
Omskärelse. Heter också könsstympling.

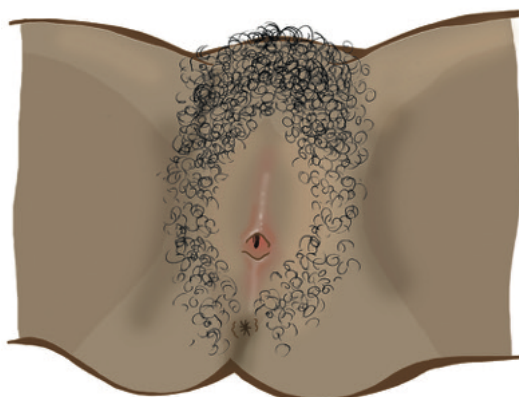
Ett kön som inte är omskuret.

Ett omskuret kön.
Klitorisollon och förhud har tagits bort.

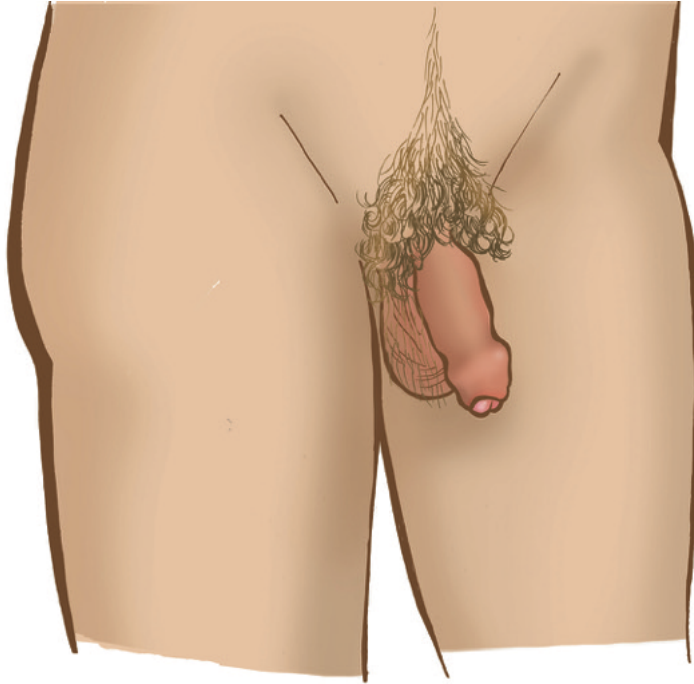
Ett omskuret kön.
Klitorisollon, förhud och inre blygdläppar har tagits bort.

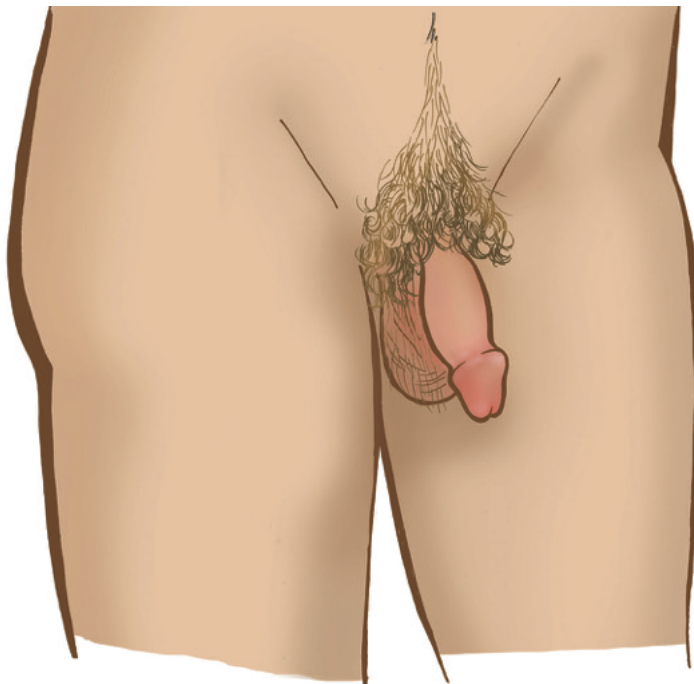
Ett omskuret kön.
De yttre blygdläpparna har sytts ihop så att det är ett litet hål kvar.
Klitorisollon, förhud och inre och yttre blygdläppar kan ha tagits bort, men det är inte alltid så.

(Det finns fler typer av omskärelse än dessa bilder visar).

Omskärelse

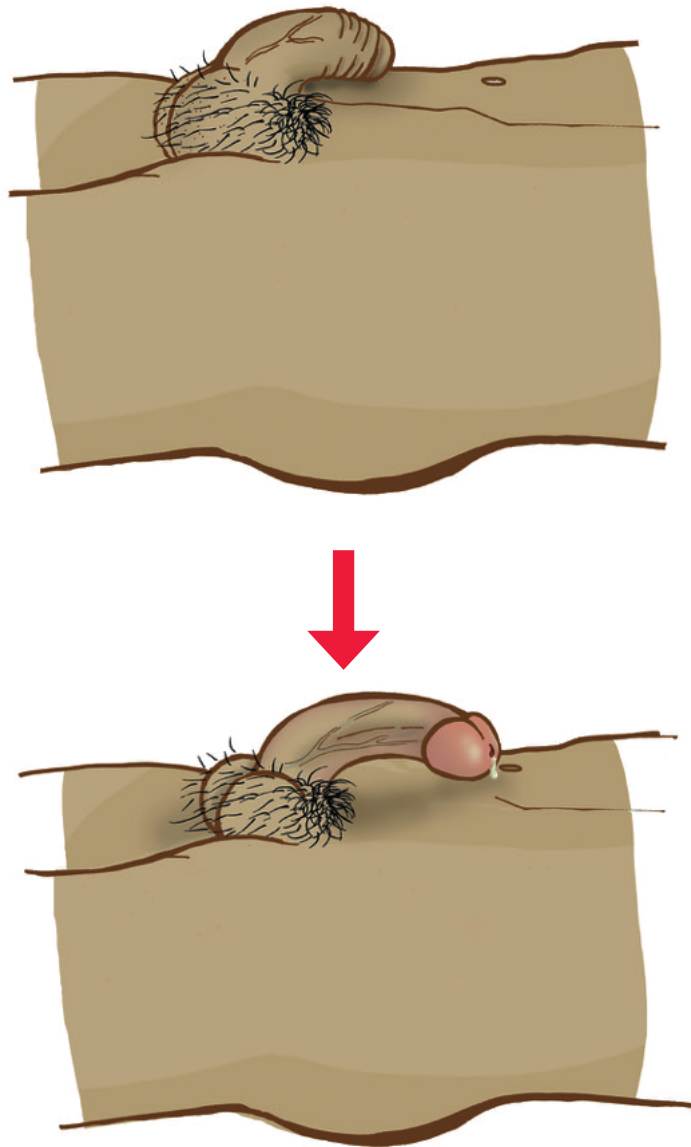
Ett kön som inte är omskuret.

Ett omskuret kön.
Förhuden har tagits bort.

stånd

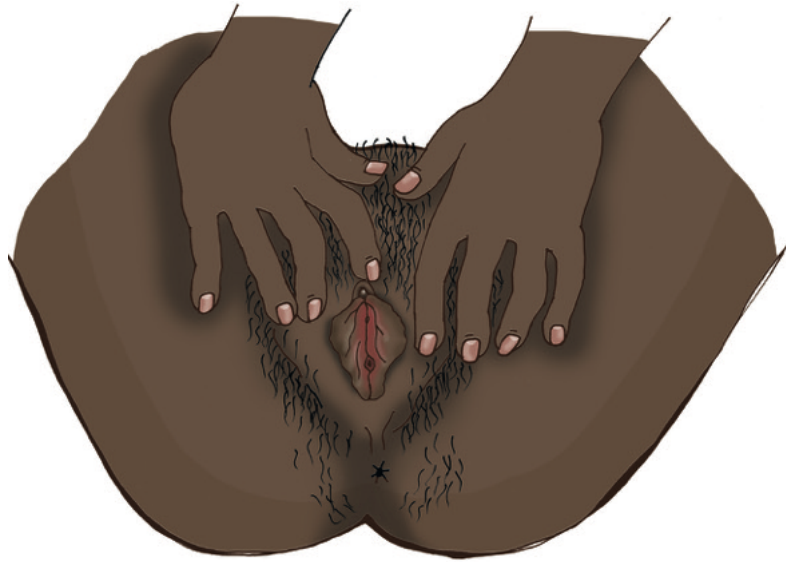
erektion

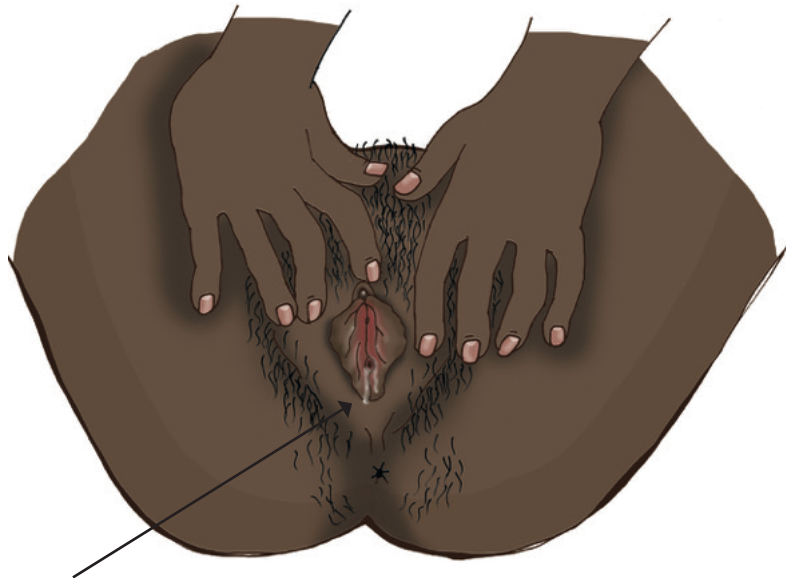
När penis eller klitoris blir hård och större för att den fylls med blod.

lubrikation

1.

2.

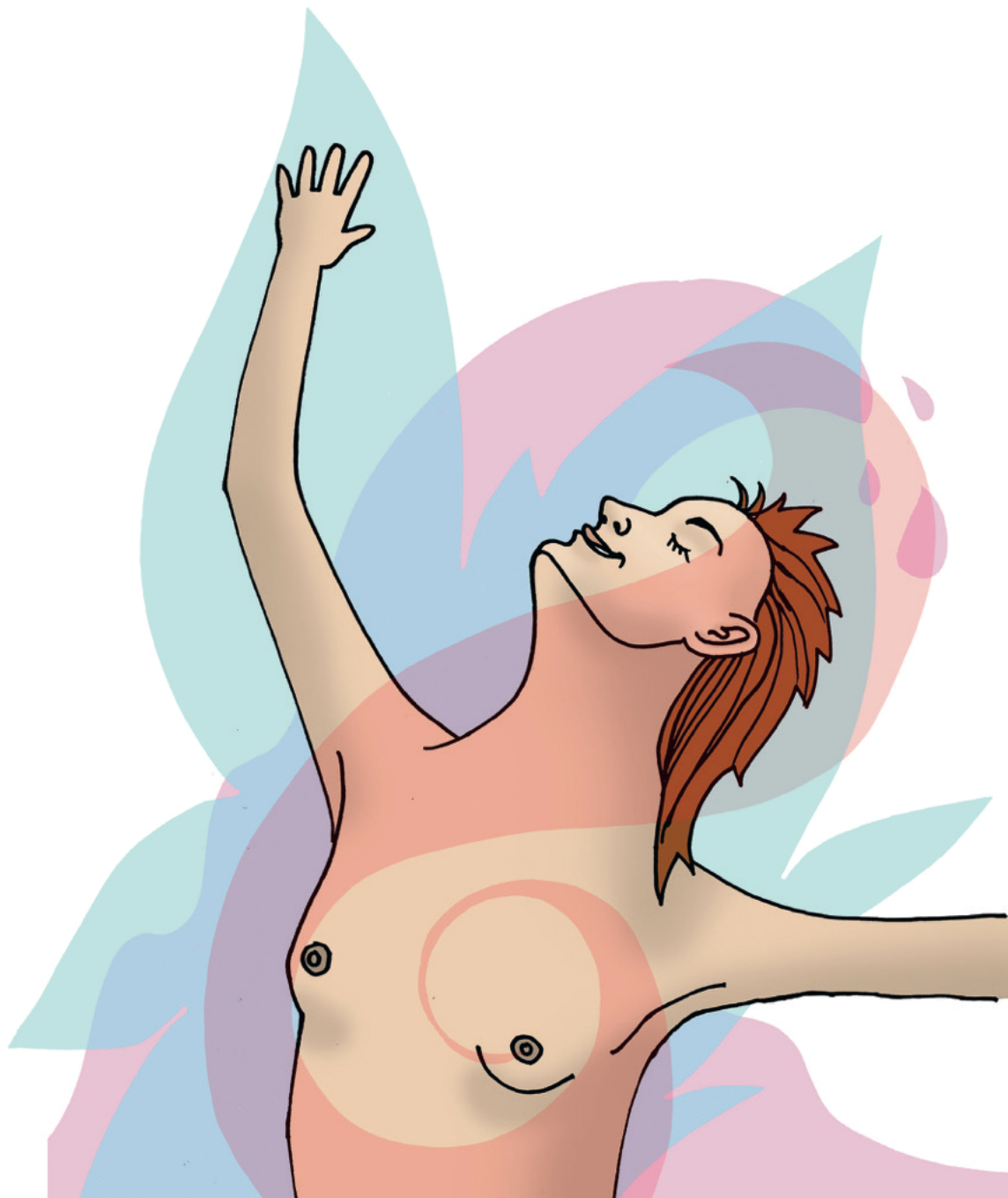
Det våta i slidan vid sexlust.

kå t

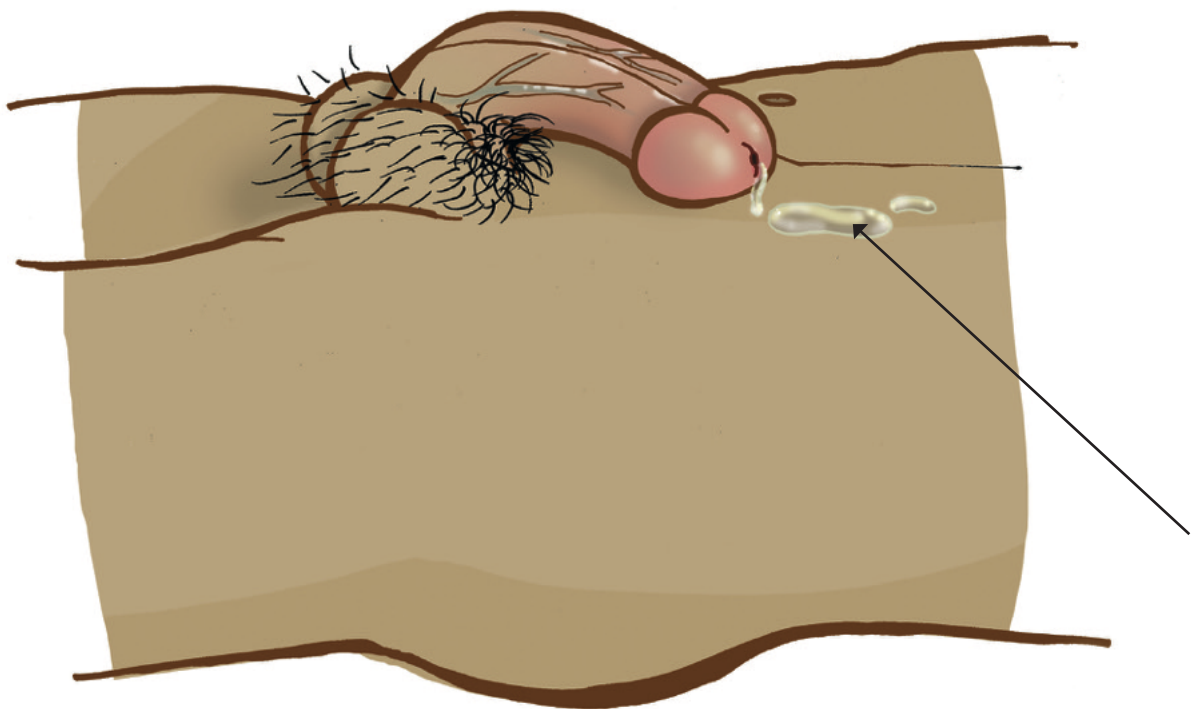
Känslan i kroppen när man vill ha sex (med sig själv eller med någon annan).

orgasm

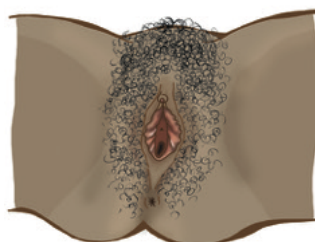
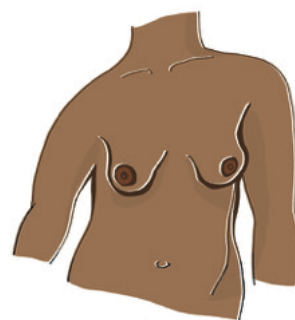
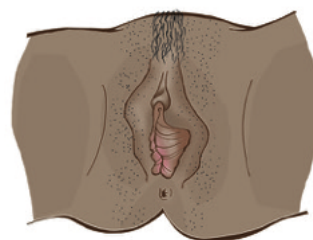
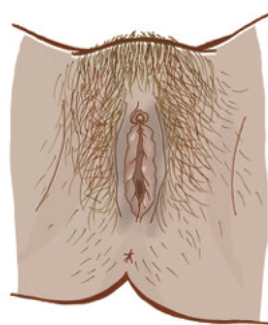
En känsla i kroppen som kan komma när man har sex (med andra eller med sig själv).
Många tycker att det är när sex är som skönast.
Det kan kännas i könet eller i hela kroppen.

utlösning

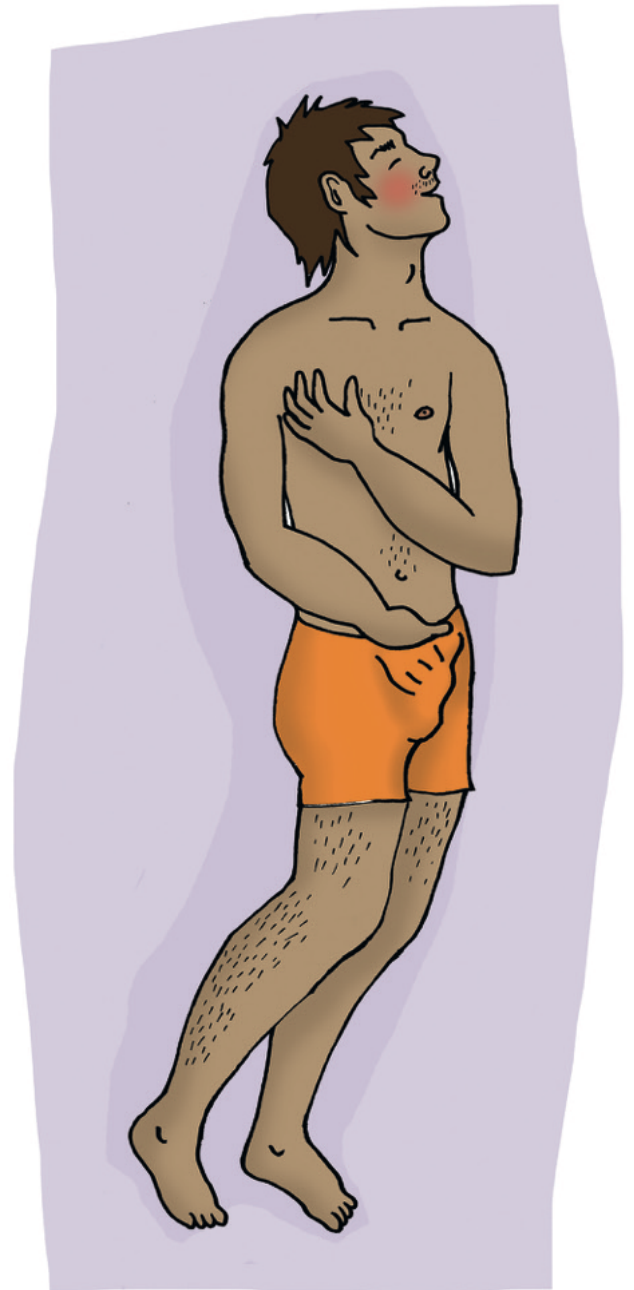

När det kommer sperma ur penis, oftast när man får orgasm.
Eller när det kommer vått från urinröret i vagina vid orgasm.

olika sätt att ha sex

onahera

När en person har sex med sig själv.

sexleksak

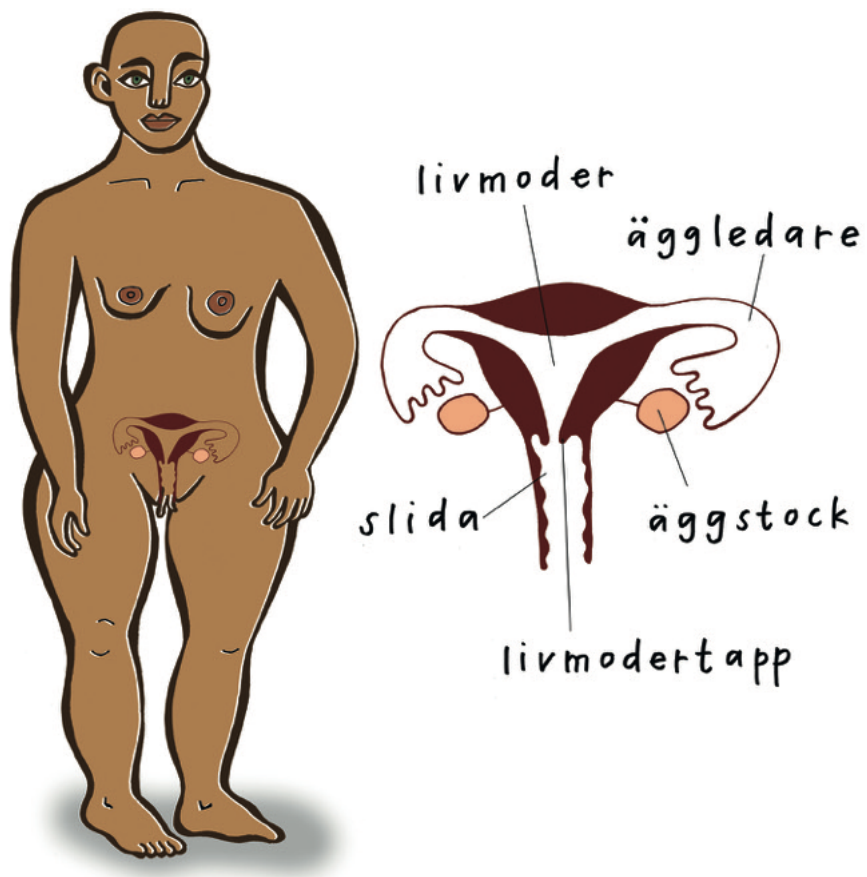
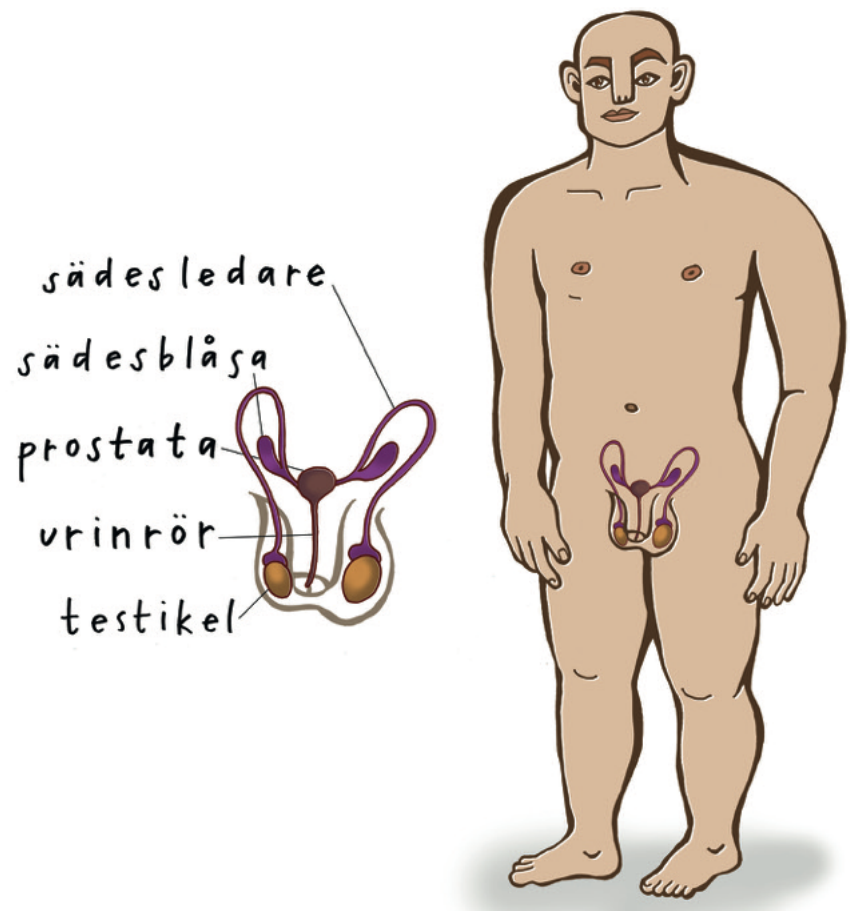

En sak man kan ha sex med (tillsammans med andra eller med sig själv).

glidmedel

Inre könsorganen

mens

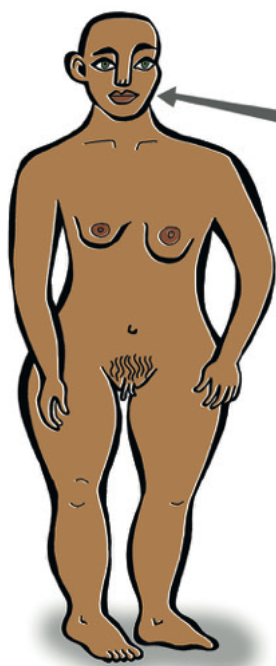
Blod som kommer ur slidan ungefär en gång i månaden.

gravid

Att ha ett foster i magen.
Att vänta barn.

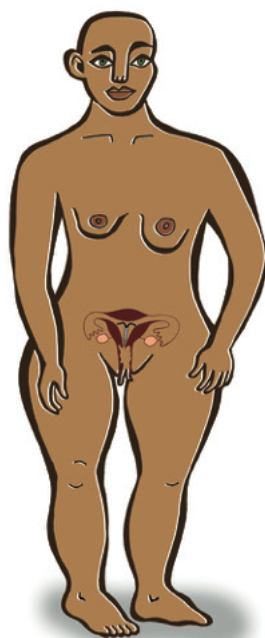
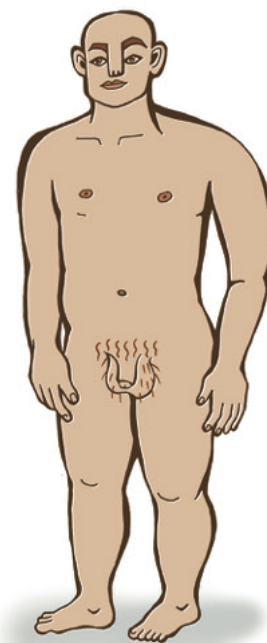
preventivmedel

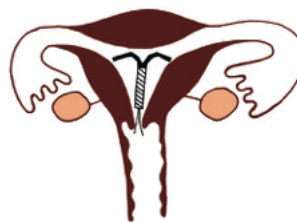
p-piller

kondom

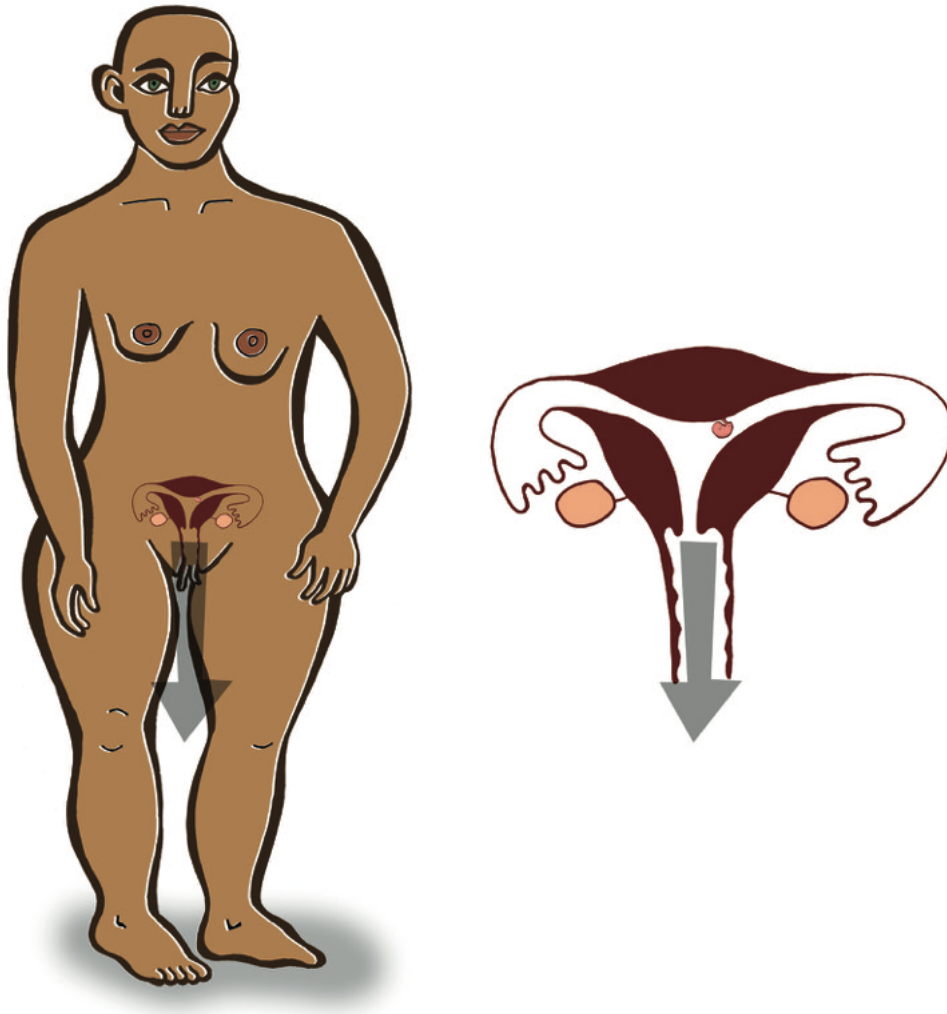
spiral

Man kan använda detta om man vill ha sex med penis i vagina utan att få barn.

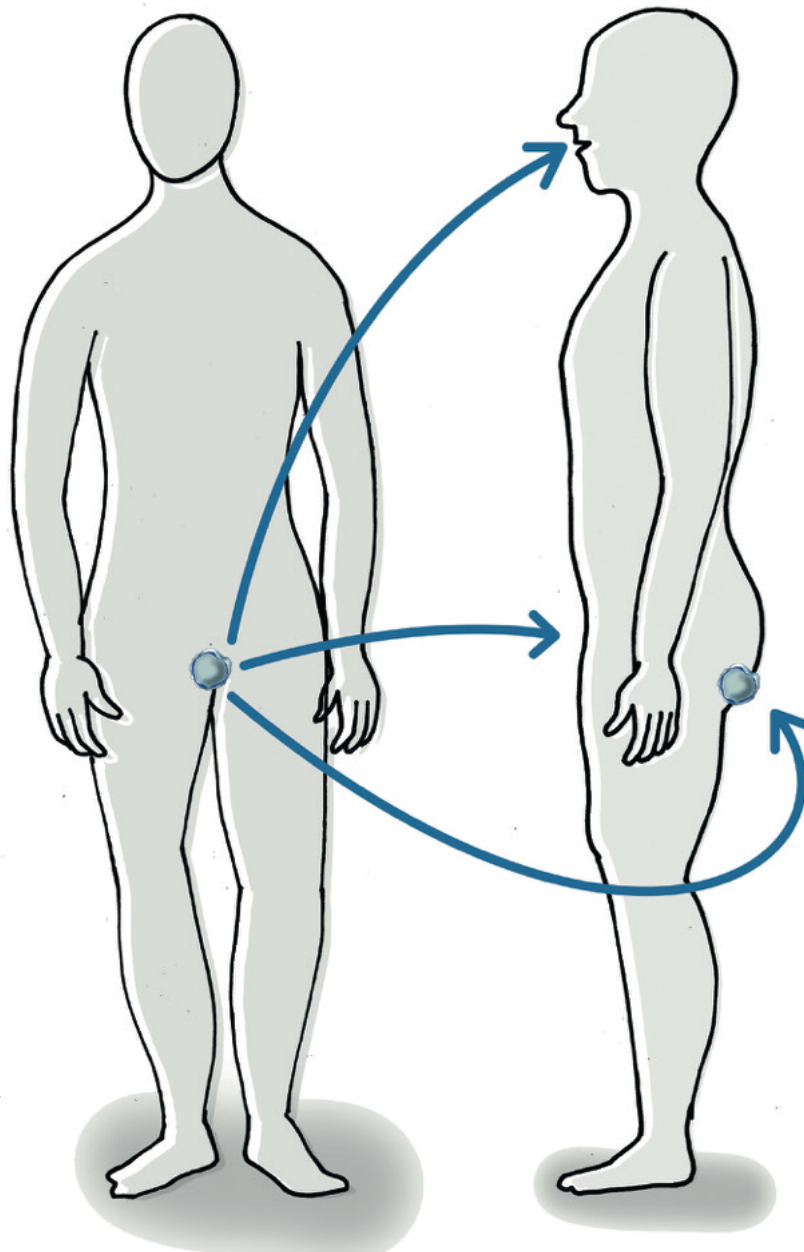
Till exempel kondom eller p-piller.

abort

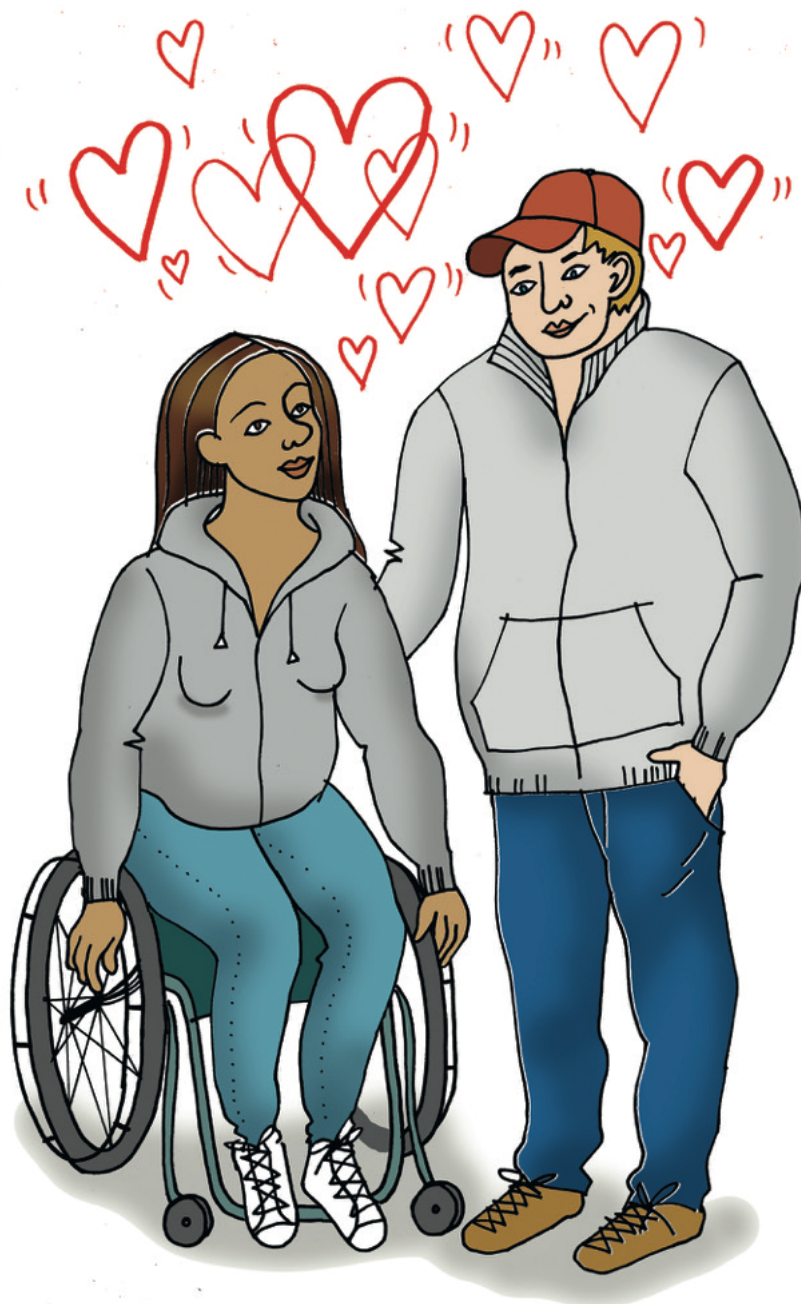
Om man är gravid men inte vill ha barn kan man göra detta på sjukhuset.
Då är man inte gravid längre.

könssjukdom

En sjukdom som man kan få av att ha sex med någon som har den sjukdomen.
Till exempel klamydia.

kär

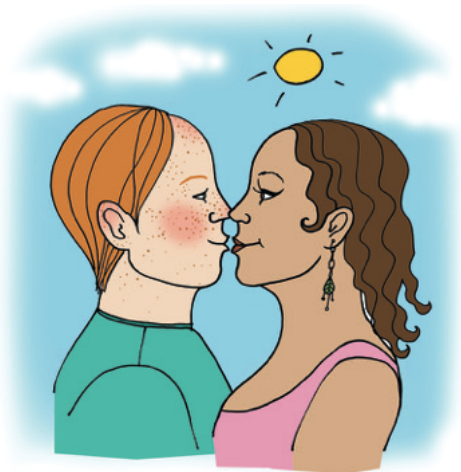

När man har starka känslor för någon.
När man tycker mycket om någon
och det känns mycket bra att vara med den personen.

relationer

bisexuell, heterosexuell och homosexuell

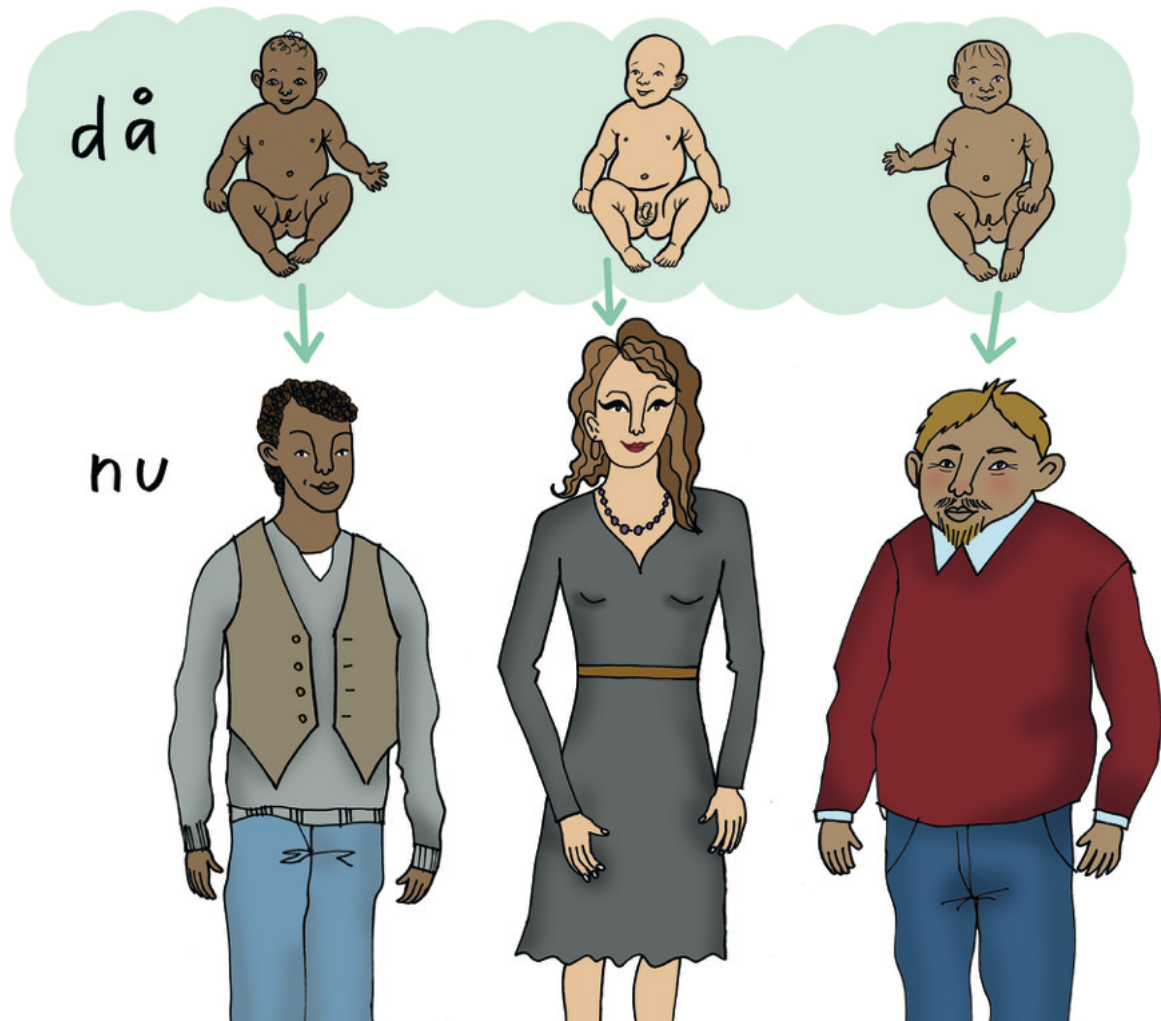

asexuell

En person som inte har sexlust eller inte vill ha sex med andra.

transperson

En man som föddes med snippa.

Eller en kvinna som föddes med snopp.

Det kan också vara en person som inte är man eller kvinna.

Det kan också vara en kvinna som gillar att ha manskläder på sig.

Eller en man som gillar att ha kvinnokläder på sig.

Glosor till lektion 2: Sexuella rättigheter

abort	När en gravid person inte vill ha barn kan personen göra <i>abort</i> på sjukhuset. Efter aborten är man inte gravid längre.
barnäktenskap	Ett äktenskap där minst en i äktenskapet är under 18 år. Det är inte tillåtet med <i>barnäktenskap</i> i Sverige.
diskriminering	Att bli sämre behandlad eller kränkt på grund av sitt kön, sin sexuella läggning, könsidentitet, religion, ursprung, ålder eller funktionsnedsättning. Se <i>hatbrott, homofobi, transfobi, rasism, funkofobi, sexism, jämställdhet och jämlikhet</i> .
hatbrott	Att utsätta en person för brottsliga handlingar som till exempel hot eller misshandel, där man anger offrets sexuella läggning eller kön som anledning.
könsbekräftelse/byte av juridiskt kön	En person som är över 18 år med diagnos transsexualism får ansöka hos Socialstyrelsen om juridiskt könsbyte. Läs även <i>könsbekräftande vård, könsutredning, könsdysfori och transperson</i> .
könsdysfori	En diagnos som innebär att man lider av att kroppen inte överensstämmer med ens könsidentitet. En person som har <i>könsdysfori</i> kan vilja ha en könsbekräftande behandling.
könsstympning	Att skära bort eller skada delar av en vulva. Ofta är det delar av klitoris som skadas eller skärs bort. Ibland skärs även inre och/eller yttre blygdläpparna bort och slidöppningen kan sys ihop. Det räknas som ett grovt brott mot de mänskliga rättigheterna och är olagligt i Sverige. Det är även olagligt att planera, försöka, förbereda eller föra bort en flicka eller kvinna till ett annat land för att göra detta. <i>Könsstympning</i> kallas ibland för kvinnlig <i>omskärelse</i> .
månggifte	När någon gifter med fler än en person. Det är inte tillåtet att gifta sig med flera personer i Sverige. Brottet heter <i>tvegifte</i> .
omskärelse (av penis)	Att skära bort hela eller delar av förhuden från penis. Ibland används även ordet <i>omskärelse</i> för kvinnlig könsstympning.

oskuldskontroll	När någon påstår att den kan undersöka om en tjej har haft sex med andra personer eller inte, vilket inte går att avgöra medicinskt. Sjukvårdspersonal får inte undersöka eller skriva intyg om detta, oavsett om en samtyckt till det. Är undersökningen mot tjejens vilja är det ett övergrepp.
partnervåld	När en person fysiskt eller psykiskt misshandlar en person som den har en kärleksrelation med.
privatliv	Delar av en persons liv som den inte behöver dela med sig av till andra. Till exempel en persons sexualitet eller relationer.
prostitution/ sexköp	Att ge en person något för att få göra något sexuellt med eller mot personen. Det är olagligt att köpa sex, men inte olagligt att sälja sex.
rättighet	Lagskyddad förmån som alla människor har.
skilsmässa	För att inte längre vara gift med en person genomgår man <i>skilsmässa</i> . Alla har rätt att ansöka om skilsmässa och det räcker med att en person i paret vill skilja sig.
tafsning	När någon tar på en persons kropp utan att den andra personen vill det, till exempel på rumpan, bröstet, låren eller könet. Tafsnig är olagligt och kallas juridiskt för <i>sexuellt ofredande</i> .
tvångsäktenskap	När någon med våld, hot om brottslig gärning eller genom att utnyttja en persons beroendeställning ser till så att denne gifter sig. Det är olagligt i Sverige och juridiskt heter det <i>äktenskapstvång</i> .
våldtäkt	Att tvinga en person att ha sex, till exempel genom våld eller hot. Det kan gälla samlag analt, vaginalt eller penetration med fingrar eller ett föremål, eller att tvinga någon till oralsex. Det kan också vara att utnyttja att en person som är i en utsatt situation och inte kan gå därifrån eller göra motstånd, till exempel en person som sover, är påverkad av alkohol eller droger. <i>Våldtäkt</i> kan även ske över internet.

Glosor till lektion 3: Jämställdhet är en rättighet

barnmisshandel	När en person under 18 år blir utsatt för våld, kränkningar eller inte tas om hand av sina föräldrar eller en annan ansvarig vuxen. Att slå barn är olagligt i Sverige även för föräldrar oavsett om syftet är att uppfostra barnet.
jämställdhet	Jämlikhet mellan könen. Att män och kvinnor har samma rättigheter och skyldigheter i lagen, och lika möjligheter att forma sina liv och delta aktivt i samhället.
kvinnofrids-kränkning	När en man utsätter en kvinna han lever med för systematisk kränkande behandling. Till exempel genom att slå, tvinga henne till sex, utsätta henne för psykisk misshandel eller begränsa henne från att lämna hemmet.
kvinnjour, tjejjour	En organisation som stöttar och hjälper kvinnor och transpersoner som har blivit utsatta för våld av en närstående person, till exempel kan man hitta ett skyddat boende om hon hotas.
könsstympning	Att skära bort eller skada delar av en vulva. Ofta är det delar av klitoris som skadas eller skärs bort. Ibland skärs även inre och/eller yttre blygdläpparna bort och slidöppningen kan sys ihop. Det räknas som ett grovt brott mot de mänskliga rättigheterna och är olagligt i Sverige. Det är även olagligt att planera, försöka, förbereda eller föra bort en flicka eller kvinna till ett annat land för att göra detta. <i>Könsstympning</i> kallas ibland för kvinnlig <i>omskärelse</i> .
rättighet	Lagskyddad förmån som alla människor har.
sexuella trakasserier	När någon kränker någon annan sexuellt, till exempel en arbetsplats eller i skolan. Arbetsgivaren och skolan har ett ansvar att förebygga detta. Facket kan ge stöd till en person som utsatts på sin arbetsplats.
sexuellt övergrepp	Att göra en sexuell handling mot någon mot dennes vilja, till exempel fota eller ta på en persons kropp mot dennes vilja. Detta oavsett om det innefattat våld eller om gärningsmannen och den som utsatts känner varandra eller är gifta.

Glosor till lektion 4: Normer om kön och sexualitet

diskriminering	Att bli sämre behandlad eller kränkt på grund av sitt kön, sin sexuella läggning, könsidentitet, religion, ursprung, ålder eller funktionsnedsättning. Se <i>hatbrott, homofobi, transfobi, rasism, funkofobi, sexism, jämställdhet</i> och <i>jämlikhet</i> .
funkofobi	Negativa attityder, åsikter eller känslor mot personer som har en funktionsnedsättning, till exempel personer som sitter i rullstol, är blinda eller döva. Kan också rikta sig mot personer som har en kronisk sjukdom såsom hiv.
hedersrelaterat förtryck och våld	När en person, oftast en ung tjej, blir begränsad och kontrollerad av andra personer i sin närhet, och där kontrollen utförs i syfte att skydda eller återupprätta familjens rykte eller heder. Juridiskt kan det vara <i>olaga hot, misshandel, äktenskapstvång, mord</i> m.m.
homofobi	En homosexuell man blir kär i och/eller vill ha sex med män. En homosexuell kvinna blir kär i och/eller vill ha sex med kvinnor.
jämlikhet	När människor som tillhör olika grupper behandlas lika, och har samma rättigheter och möjligheter att forma sina liv och delta aktivt i samhället.
jämställdhet	Jämlikhet mellan könen. Att män och kvinnor har samma rättigheter och skyldigheter i lagen, och lika möjligheter att forma sina liv och delta aktivt i samhället.
normer	Oskrivna regler, ideal och idéer som handlar om hur människor ska vara, göra, eller se ut. Vissa normer kan underlätta i sociala situationer, medan många andra (till exempel de som handlar om kön och sexualitet) snarare begränsar och bestraffar personer från att leva det liv de vill och har rätt till.
rasism	Negativa attityder, åsikter eller känslor mot personer med mörk hudfärg eller mot personer som har ett annat ursprung, annan religion eller kultur än en själv.
sexism	Negativa attityder, åsikter eller känslor mot kvinnor och personer som uppfattas som kvinnor eller kvinnliga. Kan ta sig uttryck i fördomar, förakt, ilska, hat eller våld som grundar sig i maktstrukturer och normer.
slidkrans	En veckad kant av tunn och blöt hud, så kallad slemhinna. <i>Slidkransen</i> finns en bit innanför slidöppningen.
transfobi	Negativa attityder, åsikter eller känslor mot transpersoner eller mot trans i allmänhet. Det tar sig ofta i uttryck genom fördomar, förakt, ilska, hat eller våld.

Glosor till lektion 5: Hitta rätt i vården

barnmorska	Arbetar med förlossningsvård, mödrahälsovård och sexual-, preventivmedels- och abortrådgivning.
cellprovtagning	Ett prov som tas för att undersöka om man har förändringar i cellerna på livmodertappen som skulle kunna leda till livmoderhalscancer.
endometrios	När slemhinna från livmodern växer utanför livmodern, ofta i äggledare eller bukvägg. <i>Endometrios</i> kan ge svår smärta i samband med mens.
förlossnings-avdelning	Den avdelning på sjukhuset där man föder barn.
könsbekräftande behandling	En behandling för att bekräfta kön. Den kan vara både hormonell och kirurgisk och till exempel handla om att operera könsorganet eller att äta hormoner.
mammografi	En röntgenundersökning av bröstet som görs för att upptäcka cystor och tumörer.
remiss	När en person skickas vidare till rätt plats. Till exempel kan en läkare skicka en patient till en annan läkare med specialistkunskap.
sesammottagning	En mottagning dit man går för att testa sig och få behandling för könssjukdomar. Har också preventivmedelsrådgivning och rådgivning om sex och relationer.
tystnadsplikt	Att ha en skyldighet att inte föra viss information vidare. Gäller inom vissa yrken, till exempel läkare, psykolog, lärare, präst, advokat eller polis.
ungdoms-mottagning	En mottagning där personer som är mellan 13 och 23 (ibland 25) år kan gå för att testa sig, få preventivmedel, upplysning om sex och relationer eller terapi.
urolog	En läkare som är specialist på urinvägssjukdomar och fokuserar på kirurgisk och medicinsk behandling av sjukdomar i urinvägarna hos både vaginan och penis.
vårdcentral	En mottagning dit man kan gå om man känner sig sjuk. På <i>vårdcentralen</i> kan man också testa sig, få preventivmedel eller terapi.

Glosor till lektion 6: Könsorganen

blygdläppar	Hudveck som sitter utanpå kroppen runt slida, klitoris och urinrör. Det finns inre och yttre <i>blygdläppar</i> .
cisperson	Person vars könsidentitet och/eller könsuttryck överensstämmer med det kön som den fick vid födseln.
fitta	Kvinnors könsorgan. Ordet <i>fitta</i> beskriver hela könet, både de yttre och inre delarna.
flytningar	Det våta som kommer ur slidan för att hålla den ren och frisk.
förhud	Tunn hud som sitter över ollonet på en penis eller en klitoris.
klimakterie	Den period i livet då menssen upphör. Oftast i 50-årsåldern.
klitoris	En kroppsdel som tillhör fittan. Finns strax ovanför urinrörets mynning. <i>Klitoris</i> yttre del, <i>klitorisollonet</i> , är mycket känsligt för beröring.
klitoris ollon	Klitoris <i>ollon</i> är den del av klitoris som syns utanpå kroppen. Den är mycket känslig för beröring.
kuk	Mannens könsorgan. Uppfattas ofta som ett grövre ord än penis.
könsidentitet	Det kön man känner att man tillhör. <i>Könsidentitet</i> har ingenting med sexuell läggning att göra.
könsstympning	Att skära bort eller skada delar av en vulva. Ofta är det delar av klitoris som skadas eller skärs bort. Ibland skärs även inre och/eller yttre blygdläpparna bort och slidöppningen kan sys ihop. Det räknas som ett grovt brott mot de mänskliga rättigheterna och är olagligt i Sverige. Det är även olagligt att planera, försöka, förbereda eller föra bort en flicka eller kvinna till ett annat land för att göra detta. <i>Könsstympning</i> kallas ibland för kvinnlig <i>omskärelse</i> .
mens	Blod som rinner ur slidan från livmodern. Kommer regelbundet ungefär en gång i månaden från puberteten.
ollon	Del av penis. <i>Ollonet</i> sitter längst ut på penis skaft och är den känsligaste delen av penis.
omskärelse	Att skära bort hela eller delar av förhuden från penis. Ibland används även ordet <i>omskärelse</i> för kvinnlig <i>könsstympning</i> .
penis	Mannens könsorgan.

pung	En påse av hud som sitter under penis. I <i>pungen</i> finns testiklarna och bitestiklarna.
snippa	Ord för flickors könsorgan.
snopp	Ord för pojkars könsorgan.
testikel	Tillhör de inre könsdelarna om man har penis. <i>Testiklarna</i> finns i pungen. De producerar spermier och vissa hormoner.
transperson	Trans handlar om vilket kön man känner sig som och hur man vill uttrycka sitt kön. Trans har inget med sexualitet att göra. En transperson är till exempel en person som föddes med snippa, men identifierar sig som en man. Eller en person som föddes med snopp och identifierar sig som kvinna. Eller en person som varken känner sig som kvinna eller man.
underliv	Könsorgan, både penis och vagina kan kallas underliv.
venusberg	Det kulliga området ovanför blygdläpparna.

Glosor till lektion 7: Gravitet

abort	När en gravid person inte vill ha barn kan personen göra <i>abort</i> på sjukhuset. Efter aborten är man inte gravid längre.
adoption	När en eller flera personer tar över vårdnaden av ett barn. Den eller de blir då förälder eller föräldrar till barnet.
assisterad befruktning	När vården erbjuder hjälp till en person eller ett par som vill bli gravida men som inte kan bli det utan hjälpen. Exempel på <i>assisterad befruktning</i> är insemination och IVF.
barnmorska	Arbetar med förlossningsvård, mödrahälsovård och sexual-, preventivmedels- och abortrådgivning.
barnmorske-mottagning	En mottagning dit man går när man är gravid och som erbjuder hälsovård och kontroller under hela graviditeten. Kallas även <i>Mödravårdscentral</i> eller <i>MVC</i> .
befruktning	När en spermie och ett ägg möts i äggledaren. De kan då utvecklas till ett embryo som fastnar i livmoderväggen.
embryo	Ett <i>embryo</i> skapas när ägg och spermie har mötts och ägget har befruktats. Det finns i livmodern när man är gravid och kan utvecklas till ett foster.
foster	Ett <i>foster</i> är ett embryo som har växt inne i livmodern i nio veckor när man är gravid.
förlossning	En <i>förlossning</i> är när ett barn föds. <i>Förlossningen</i> kan ske vaginalt – genom slidan – eller genom kejsarsnitt.
gravid	Att ha ett foster i livmodern som finns i magen. En <i>gravitet</i> varar vanligtvis i nio månader.
infertil	När en person inte kan bli gravid och/eller göra någon annan gravid.
inseminering	Att på medicinsk väg placera sperma in i livmodern för att en person ska bli gravid.
IVF	Att låta en spermie och ett ägg befrukta varandra utanför livmodern, för att sedan föra in embryot i livmodern.
livmoder	En del av vaginan som sitter inuti kroppen, i magen. Här befinner sig fostret under en graviditet.
mens	Blod som rinner ur slidan från livmodern. Kommer regelbundet ungefär en gång i månaden från puberteten.
missfall	När en graviditet avbryts av kroppen innan barnet har fötts.

samlag	Att ha sex. <i>Samlag</i> innebär sex där en penis penetrerar eller omsluts av en slida eller anal.
sperma	Vätskan som finns i utlösning från en penis och som innehåller spermier.
utlösning	När sperma eller något vått kommer ur penis, ofta i samband med orgasm. Ett annat ord är sats. <i>Utlösning</i> är också när det kommer vått från urinröret i vaginan.
ägglossning	<i>Ägglossning</i> beskriver förloppet då ett ägg åker från äggstocken genom äggledarna mot livmodern.
äggstock	Inre könsdel hos personer med livmoder. Det finns två <i>äggstockar</i> . Här finns anlag till ägg.

Glosor till lektion 8: Preventivmedel och abort

abort	När en gravid person inte vill ha barn kan personen göra <i>abort</i> på sjukhuset. Efter aborten är man inte gravid längre.
akut-p-piller	En tablett som kan tas akut, alltså tre till fem dagar efter ett oskyddat vaginalt samlag för att förhindra en oönskad graviditet.
avbrutet samlag	När man vid vaginalt samlag avbryter penetrationen innan penisen får utlösning och låter utlösningen hamna utanför slidan.
graviditetstest	Ett test man kan göra för att få veta om man är gravid. Man gör testet genom att kissa på en mätsticka.
kondom	Ett preventivmedel som är gjort av gummi. Det sätts på penisen för att förhindra överföring av könssjukdomar och oönskad graviditet.
p-piller	Tabletter som en person med livmoder tar en gång om dagen som förhindrar graviditet. Det finns olika sorters p-piller.
preventivmedel	Ett preventivmedel används för att förhindra graviditet för de som vill ha sex med penis i vagina. Exempel på preventivmedel är kondom, p-piller eller spiral.
p-ring	En mjuk plastring som sätts in i slidan. P-ringen känns inte när den sitter inne i slidan och förhindrar graviditet.
p-stav	En mjuk plaststav som sätts in under huden på överarmen på en person med livmoder och förhindrar graviditet.
spiral	Spiral är ett slags preventivmedel som förs in genom slidan på en person med livmoder. Det finns två sorters spiral; hormonspiral och kopparspiral.
sterilisering	En operation som gör att en person inte längre kan bli gravid eller göra någon gravid.
säkra perioder	Säkra perioder innebär att man har sex under de perioder då risken för befruktning är liten.

Glosor till lektion 9: Könssjukdomar och testning

anal	Öppningen in i rumpan. Kallas även <i>anus</i> .
 analsex	Att ha sex runt eller i analen, till exempel med fingrar, tunga, en sexleksak eller penis.
glidmedel	En kräm som kan användas vid sex för mer glid som gör sex skönare. Kan sättas på penisen, i slidan och analen.
gnidsex	Att ha sex genom att gnida eller trycka sitt könsorgan mot någon annans könsorgan eller annan kroppsdel.
herpes	<i>Herpes</i> är en könssjukdom som man kan få på munnen och på underlivet. <i>Herpes</i> kan ge små blåsor och sår som kan klia, sticka och göra ont.
hiv	Ett virus som påverkar immunförsvaret. Det vanligaste sättet att få hiv är genom samlag utan kondom.
informationsplikt	En förhållningsregel som gäller den som har en könssjukdom, till exempel hiv, klamydia eller gonorré, att berätta om könssjukdomen för någon den ska ha sex med. Läkare förordnar informationsplikten men kan också lyfta bort den i vissa fall.
klamydia	<i>Klamydia</i> är en könssjukdom som ofta inte känns i kroppen men som kan ge sveda när man kissar, flytningar från slidan eller urinröret.
kondom	Ett preventivmedel som är gjort av gummi. Det sätts på penisen för att förhindra överföring av könssjukdomar och oönskad graviditet.
könssjukdom	En infektion som en person kan få av att ha oskyddat sex med en annan person som har en <i>könssjukdom</i> .
monogam relation	En relation där de som ingår i relationen har kommit överens om att inte ha sexuella eller romantiska kontakter med personer utanför relationen.
oralsex	Att ha sex med munnen genom att kyssa, slicka eller suga på någon annans könsorgan eller anal. Kallas även <i>munsex</i> .
slemhinna	Tunn och blöt hud som finns där vi har kroppsöppningar – till exempel i slidan, urinröret, analen, munnen och under förhuden.
smeksex	Att ha sex genom att ta på varandras könsorgan eller kroppar med händerna.
smittskyddslagen	En lag som ska hindra att vissa sjukdomar, som till exempel klamydia, gonorre, hiv och syfilis, från att spridas. <i>Smittskyddslagen</i> säger att alla har rätt att testa sig gratis för könssjukdomar, och att de som har en infektion ska få gratis behandling. Den anger även statens ansvar vad gäller förhindrandet av spridning.

smittspårning	En person som testat positivt för vissa infektioner, exempelvis klamydia eller hiv ska berätta för sjukvårdspersonal vilka man haft sex med så att personer som eventuellt bär infektionen har möjlighet att testa sig.
säkrare sex	Sex med kondom eller sex på ett sätt som ger liten eller ingen risk att överföra könssjukdomar.
testa sig /testning	Att ta prov från munnen, slidan och analen för att ta reda på om man har en könssjukdom. Prover tas också genom urinprov och blodprov.
öppen relation	En relation där de som ingår i relationen har kommit överens om att ha sexuella eller romantiska kontakter med personer utanför relationen.

Glosor till lektion 10: Lust

bisexuell	En <i>bisexuell</i> person som blir kär i och/eller vill ha sex med personer oavsett kön.
bög	Ett vanligt ord för homosexuell man.
cisperson	Person vars könsidentitet och/eller könsuttryck överensstämmer med det kön som den fick vid födseln.
flata	<i>Se lesbisk.</i>
försats	Det våta som kan komma ur en penis när en person är kåt men som inte är utlösning.
heterosexuell	En <i>heterosexuell</i> person blir kär i, och/eller vill ha sex med en person av motsatt kön.
HBTQ	Förkortning för homosexuell, bisexuell, transperson och queer.
homosexuell	En <i>homosexuell</i> man blir kär i och/eller vill ha sex med män. En <i>homosexuell</i> kvinna blir kär i och/eller vill ha sex med kvinnor.
kåt	En känsla i kroppen att man vill ha sex, med sig själv eller med någon annan.
lesbisk	Ett vanligt ord för en homosexuell kvinna. Kallas även <i>flata</i> .
lubrikation	Det våta i slidan som uppstår när en person är kåt och känner sexlust.
onanera	Att ha sex med sig själv. Vid <i>onani</i> är det vanligt att man smeker på eller runt könsorganet, analen eller andra delar av kroppen.
orgasm	En känsla som kan komma vid sex med andra eller med sig själv. Känslan gör att musklerna drar ihop sig kring könet.
queer	En <i>queer</i> person ifrågasätter heteronormen. Det kan gälla sexuell läggning, könsidentitet eller hur man vill bilda relationer med andra. Begreppet har många betydelser.
sex	Att göra något som känns skönt. Sex kan man ha med sig själv eller med andra personer. Att smekas eller ha samlag är några exempel.
sexuell läggning/ sexuell orientering	Ord som beskriver vilket kön personen som man blir kär i och/eller vill ha sex med har. <i>Sexuell läggning</i> kan till exempel vara heterosexualitet, bisexualitet och homosexualitet.
stånd	När penis eller klitoris fylls med blod, blir hårda, växer och reser sig. Kallas även <i>erektion</i> .

transperson	Trans handlar om vilket kön man känner sig som och hur man vill uttrycka sitt kön. Trans har inget med sexualitet att göra. En transperson är till exempel en person som föddes med snippa, men identifierar sig som en man. Eller en person som föddes med snopp och identifierar sig som kvinna. Eller en person som varken känner sig som kvinna eller man.
upphetsad	En känsla i kroppen att man vill ha sex, med sig själv eller med någon annan.
utlösning	När sperma eller något vått kommer ur penis, ofta i samband med orgasm. Ett annat ord är sats. <i>Utlösning</i> är också när det kommer vått från urinröret i vaginan.

Glosor till lektion 11: Ömsesidighet

ha lust	Att känna stark vilja göra något. Ibland handlar det om att vilja ha sex.
sexuella övergrepp	Att göra en sexuell handling mot någon mot dennes vilja, till exempel fota eller ta på en persons kropp mot dennes vilja. Detta oavsett om det innefattat våld eller om gärningsmannen och den som utsatts känner varandra eller är gifta.
sexuella övergrepp mot barn	I Sverige anses en person under 15 år inte kunna ge ett giltigt samtycke till sex och därför är grundprincipen att alla sexuella handlingar begångna av en straffmyndig person mot/med en person under 15 år ett sexuellt övergrepp. Syftet är att skydda barn från vuxnas sexualitet, detta medför att barn under 15 år får utforska sin sexualitet med andra som är barn och begår inte ett brott om det har ömsesidigt sex.
tjatsex	Att fortsätta fråga, föreslå och pressa en person till att ha sex fast den personen inte vill. <i>Tjatsex</i> är sex som inte präglas av samtycke och ömsesidighet.
våldtäkt	Att ha sex med en person som inte deltar frivilligt. Alltså att ha sex med en person som inte visat att den vill ha sex. Det kan gälla samlag analt, vaginalt eller penetration med fingrar eller ett föremål, eller att tvinga någon till oralsex. Det kan också vara att utnyttja att en person som är i en utsatt situation och inte kan gå därifrån eller göra motstånd, till exempel en person som sover, är påverkad av alkohol eller droger. <i>Våldtäkt</i> kan även ske över internet.
ömsesidighet/samtycke	Att alla de som har sex med varandra vill ha sex och har sex med varandra på ett sätt som känns bra för de inblandade.

Glosor till lektion 12: Mer ömsesidighet

flirta	Att visa intresse för någon som man tycker om, någon man vill dejta och ha sex med. Kallas även <i>ragga</i> .
ha lust	Att känna stark vilja göra något. Ibland handlar det om att vilja ha sex.
klitoris	En kroppsdel som tillhör fittan. Finns strax ovanför urinrörets mynning. <i>Klitoris</i> yttre del, <i>klitorisollonet</i> , är mycket känsligt för beröring.
kåt	En känsla i kroppen att man vill ha sex, med sig själv eller med någon annan.
känna olust	När något inte känns skönt eller lustfyllt.
nedsatt sexlust	Att inte vilja ha sex eller att inte vilja ha sex lika ofta som man tidigare brukade vilja.
njuta	När något känns skönt eller behagligt.
onani	Att ha sex med sig själv. Vid <i>onani</i> är det vanligt att man smeker på eller runt könsorganet, analen eller andra delar av kroppen.
orgasm	En känsla som kan komma vid sex med andra eller med sig själv. Känslan gör att musklerna drar ihop sig kring könet.
penis ollon	Del av penis. <i>Ollonet</i> sitter längst ut på penis skaft och är den känsligaste delen av penis.
samlagssmärta	En smärta som uppstår när man har samlag. Smärtan kan kännas i vulvan, slidan, penis, pung eller testiklar eller inne i kroppen.
stånd	När penis eller klitoris fylls med blod, blir hårda, växer och reser sig. Kallas även <i>erektion</i> .
tända på	Att bli kåt eller upphetsad av någon eller någonting.

RFSU är en politiskt och religiöst obunden ideell organisation med syfte att sprida en kunskapsbaserad och öppen syn på samlevnads- och sexualfrågor. Genom sexualupplysning, utbildning och opinionsbildning vill RFSU slå håll på fördomar, öka kunskapen och den sexuella hälsan, i Sverige såväl som internationellt. RFSU har ett frihetsperspektiv och rättighetsperspektiv på sexualiteten som utgår från allas frihet att vara, frihet att välja och frihet att njuta.

RFSU är en medlemsorganisation. Vill du bli medlem? Anmäl dig på www.rfsu.se/medlem. Du kan läsa mer om RFSU:s verksamhet på www.rfsu.se.

© RFSU 2019

Projektledare: Kerstin Isaxon

Författare: Inti Chavez-Perez

Delar av texterna är hämtade från RFSU:s material

Sexualundervisning på lättare svenska samt Upplysning på olika språk

Illustrationer: Vendela Vrensk samt Future Museum

Grafisk formgivning: Eva Jais-Nielsen

ISBN 978-91-984936-5-8

Tryck: LaserTryck

Materialet är framtaget med stöd från Folkhälsomyndighetens statsbidrag till verksamhet inriktad mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar.

